БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД УНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 195 (11181) | 1966 оной августын 18, четверг | Сэн 2 мүнгэн

РСФСР-эй Верховно Соведэй VII сесси

РОССИН ХҮДӨӨ ТОСХОНУУДАЙ ҮГЛӨӨДЭР

...сии амбаар абдарнуудта алтан ...таһалгаряагүй урдан орожо ... Таряашадай ажал ашала бү...зарюулна. Хүдөө тосхоной бү...ажалшад—таряашад, механиза-... малшад Эхэ оронойнгоо бая... улам арьбадхаха, табан жэ-...ахил дүүргэхэ гэжэ оролдонод. ...табан жэлнай хүдөө нютагуу-...хүн зондо нилээд олон, баян ... хубилалтануудые заяажа .... Россин хүдөө тосхонуудай ...рэйнь байдал ямар болохоб? ...ада, Кремлиин Ехэ ордон соо, ...н 16-да нээгдэһэн РСФСР-...ргаадахи зарлалай Верховно Соведэй VII сесси дээрэ энэ асуудал зүбшэн хэлсэгдэхээр табигдаа.

Тус сессиие РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ, депутат **В. И. Крестьянинов** нээбэ.

Нүхэд **Г. И. Вороновой, А. П. Кириленкын, К. Т. Мазуровай, Д. С. Полянскиии, М. А. Сусловай, П. Н. Демичевэй, И. В. Капитоновой, Ф. Д. Кулаковой,** СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүдэй, Россин Федерациин правительствын гэшүүдэй ложонуудта һуухаяа ерэхэдэнь, депутадууд халуунаар угтаа.

Мандатна комиссиин элидхэл хэһэнэй һүүлээр депутадууд иимэ асуудалнуудтай зүблэхэ зүйлые нэгэн дуугаар баталба:

1. Хүдөө нютагуудтахи хүн зоной культурно-ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг предприятинууд ба эмхи зургаануудай барилгын байдал тухай, тэрэниие саашадань үргэдхэхэ хэмжээнүүд тухай.

2. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталалга.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо **К. Г. Пысин** зүблэхэ зүйлэй түрүүшын асуудалаар элидхэл хэбэ.

Нүхэр К. Г. ПЫСИНЭЙ элидхэлһээ

...дөө нютагуудтахи хүн зоной ...турно-ажаһуудалай хэрэглэмжэ ...даг предприятинууд ба эмхи ...нуудай барилгын байдал ту-... тэрэниие саашадань улам ...хэ хэмжээнүүд тухай ехэ, ...а асуудал РСФСР-эй Верхов-... Соведэй сессиин зүбшэн хэлсэл-... табигдаба гэжэ нүхэр Пысин .... Энэ асуудал совет арадай ...шухала эрилтэ хэрэглэмжэдэ ...усана, КПСС-эй XXIII съездын ...шэбэринүүдые бэелүүлгэдэ зо-...гдана.

...ет арадай ажабайдалай хэм-... үргэлжэ дээрэнь дээшэ-...тэеэ хамта, хүдөөгэй ба ... зоной ажабайдалай хэм...е дүтэлүүлхэ ябадал ханга-... тула шухала бүхы арга бо-... мүнөө бии болонхой. Социа-...экономико хүгжөөлгын талаар ...ехэ амжалта түйлаһан дээрэ-...имэ зорилго табиха аргатай бо-...

...65 ондо СССР-эй национальна ... 1958 оной хэм хэмжээнһээ ...процентээр дээшэлээ. Түсэбтэ ... жэлэй турша соо үйлэдбэ-...гол фонднууд 1,9 дахин, про-...ленна үйлэдбэриин хэмжээн 84 ...тээр нэмээ. Россиин Федерациин ...й ажахын бүхы һалбаринууд ...саашадаа урган һалбараа.

...ПСС-эй XXIII съезд коммунизм ...улгын талаар тодорхой шэнэ ...гонуудые табиха зуураа, хүдөө ...гаа эрид шууд хүгжөөлгын ...шухала удха шанартай байһые ...он тэмдэглээ һэн. РСФСР-тэ ...е ажахын продукци үйлэдбэрил-... жэл соохи дундуур хэмжээн ...процентээр нэмэхэ, харин ороо-...таряа ургуулан абалга үнгэрэг-...табан жэлэй туршадахи иимэ про-... үйлэдбэрилгын жэл соохи ...тур хэмжээнһээ 31 процентээр ...э ёһотой.

...дөө ажахын хурдан түргэнөөр ...рэнэй ашаар, нэгэн талаһаа— ... продуктнуудаар хүн зоной ...мжые, түүхэй эдүүдээр про-...енностиин хэрэглэмжые хан-...гөө талаһаа — ниитын ком-... харилсаанда совет деревниин ... дараалан оролго, хүдөөгэй ...тын зоной ажабайдалай хэм ...ээ удаа дараалан улам ойр-...а арта олгогдоо.

...ПСС-эй XXIII съезд эдэ зорил-...удые үндэһэ болгон, хүдөө ню-... культурно-ажаһуудалай ...зургаануудые олоор бариха ...ла гэжэ шиидхэбэри дотороо ... байна. Энэнэй тула шэнэ та-... жэлэй турша соо ехэ мүнгэ ... табигдана. Совхозуудта гэр байра, культурно-ажаһуудалай эмхи зургаануудые бариха капитальна хүдэлмэридэ урда табан жэлэйхиһээ 1,9 дахин ехэ мүнгэн һомологдохоор хараалагданхай. Колхозууд тиимэл барилгануудта мүнгэ һомололгоёо 3—3,5 дахин тухай ехэ болгохоор хараална.

Хүдөө нютагуудтахи культурно-ажаһуудалай барилгада удаан болзороор мүнгэ урьһаар үгэлгые нилээд үргэдхэхэ тухай парти, правительствын тогтоолнууд энэ зорилго шиидхэлгэдэ шухала удха шанартай байна. 1967 ондо иимэ зорилгоор банкнуудай үгэхэ урьһаламжа энэ жэлэйхиһээ 2 дахин ехэ болохоор хараалагдана.

Хүдөө нютагуудай хүн зон хото городуудайхидал адли баһал соёлой эрилтэнүүдтэй байдаг гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Энэ ушарые хараада абажа, хото хүдөө хоёрой хоорондын илгаае зайсуулха тухай партиин табиһан зорилго шиидхэхэ, хүдөодэхи соёл болбосоролой асуудалые халтад гэхэдээ буруугаар сэгнэн тайлбарилхаяа һанадаг дадал болоһон гуримуудые хубилгаха ёһотой болонобди. Нютагай партийна, соведүүдэй зарим зургаанууд тэндэхи арга боломжо хараада абалсан, хүдөө нютагуудта культурно-ажаһуудалай барилга хүгжөөн дэлгэрүүлхэ программа тодорхойлон зохёогоод, хүдөө зониие культурно-ажаһуудалай талаарнь хангалгын хэмжээе эрид дээшэлүүлхэ оролдолго гаргажа байнхай.

Жэшээлэн хэлэбэл, Ростовско областиин хүдөө нютагуудаар гансахан нёдондо жэл байрын 261 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэрнүүд ашаглалгада оруулагдаа, хүүтэдэй 133 эмхи зургаан, 177 клуб, Соёлой байшан ба улаан булангууд баригдаа. Тэрээнһээ гадна, культурно-ажаһуудалай 600 шахуу бусад байранууд ашаглалтада оруулагдаһан, водопроводой 258 километр сорго табигдаһан, олохон харгы замуудта асфальт дэбдигдэһэн байна. Энэ хүдэлмэриин ехэхэн хубинь колхозой мүнгэ зөөреэр бүтээгдээ.

Курска областиин партийна болон совет органууд хүдөө нютагтахи соёлой хэрэг хүгжөөхын тула бага бэшэ юумэ хээ. Бүхы районууд, хүдөөгэй ба посёлогой Соведүүдтэнь культурно-ажаһуудалай барилга бүри ехээр эрхилхэ уялганууд тодорхойлогдон хараалагдаад, сессинүүд дээрэ баталагданхай. Колхозуудай бригадануудта «Спутник» гэжэ клубуудые бариһан ушар тон һонирхолтой. Жэлэй һүүл тээшэ область доторнь 500 тиимэ клуб баригдаха. Клубуудай проектые Курскын архитекторнүүд зохёогоо. «Спутнигуудай» барилга комсомолшуудай габшагай барилга гэжэ соносхогдонхой.

Өөһэдын мүнгэ зөөреэр байрын гэрнүүдые баряад, колхознигуудтаа худалдадаг зарим колхозуудай, бусад областьнууд ба хизаарнуудай дүй дуршэлые һайшаан дэмжэмээр.

Гэхэ зуура, культурно-ажаһуудалай барилгада зохихо анхарал табидаггүй областьнууд, хизаарнууд ба автономито республиканууд Россин Федераци дотор үшөөл үсөөн бэшэ бии байна гэжэ нүхэр Пысин хэлэбэ. Эдэ асуудалнуудые хойшо татадаг һүлэршэг хүтэлбэрилэгшэдшье бии.

Саратовска областиие жэшээ болгон абаад үзэе. Эндэ барилгын хүсэ ехэтэй эмхинүүдэй бии байбашье һаань, совхозуудтахи культурно-ажаһуудалай барилгын түсэб ходо дүүргэгдэнгүй үлэнэ.

Ярославска областиин хүдөө нютагуудта, бусад зарим областьнууд, хизаарнууд ба автономито республиканууд дотор культурно-ажаһуудалай барилгада зохихо анхарал хандуулагданагүй. Үнгэрэгшэ табан жэлэй турша соо РСФСР-тэхи гэр байрын барилгада гүрэнэй түсэбөөр табигдаһан мүнгэнһөө 153 миллион түхэригынь ашаглагдангүй үлөө, 4,5 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байранууд ашаглалгада ороогүй. Энэ жэлэй түрүүшын хахадай туршадашье 35 миллион түхэриг ашаглагдангүй хосороо.

Хүдөө тосхондохи культурно-ажаһуудалай барилгын гээгдэлые саашадаа хэрэгсээнгүй орхижо яашье болохогүй. Түсэбтэ шэнэ табан жэлэй турша соо колхозуудтахи гэр байрын барилгын хэмжээе 3 дахин тухай үргэдхэхөөр хараалагдана. Тэрэшэлэн совхозуудтахи гэр байрын барилга эрид үргэдхэгдэхэ.

Мүнөө хүдөө тосхоной коммунальна ажахые хүгжөөлгэдэ ехэ анхарал хандуулха — водопроводуудые, хамтын бани болон прачечнануудые бүри олоор бариха, гэр байрануудта газ оруулалгые түргэдхэхэ, хүдөө тосхонуудые халуун

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

Министрэй амаршалга

СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал Р. Я. МАЛИНОВСКИЙ СССР-эй Агаарай Флодой заншалта һайндэртэй дашарамдуулан, летчигууд ба штурмануудые, инженернүүд болон технигүүдые, сэрэгэй, гражданска авиациин мэргэжэлтэдые, авиационно промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдые, ДОСААФ-ай спортсмен-авиаторнуудые, авиацида үнинэй алба хэгшэдые, тэрэшэлэн солдадууд болон матросуудые, сержант, старшинануудые, офицер, генерал болон адмиралнуудые амаршалба.

Министрэй приказ дотор Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ совет авиаторнуудай харуулһан баатаршалга, һүүлэй үедэ сэрэгэй ба гражданска авиациин түргөөр хүгжөөгдэжэ байһан тухай тэмдэглэгдэнэ. Тэрэшэлэн Вьетнамда США-гай ээрхэг түримхэй ябуулга хэжэ байһаниие буруушаан, совет авиаторнуудай вьетнам арадта туһалхаар бэлэн байһан тушаа хэлэгдэнэ.

СССР-эй Агаарай Флодой һайндэрые тэмдэглэн, августын 18-най 21 часта Эхэ оронойимнай ниислэл—Москвада, Союзна республиканудай ниислэлдэ, герой-городуудта артиллериин буудалгаар салют үгэхые Оборонын министр захнрба.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР В. П. ТОЛСТИХИНИИЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

...ет зургаануудта олон жэл, ...ар хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө, ...наһатай болоһонтойнь дашарам-..., Уро-Читканай сомоной ...адай депутадуудай Соведэй ...үлэгшэ нүхэр **Толстихин** Вла-... Парфеньевичые Буряадай ...-эй Верховно Соведэй Хүндэлэ-... грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Д. РАДНАЕВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

...ан-Үдэ, Соведүүдэй байшан. 1966 оной августын 16.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР А. С. ТУРКИНИИЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

...үдөө ажахыда олон жэл, һайнаар ...лаһанайнь түлөө, 60 наһатай бо-...онтойнь дашарамдуулан, «Рос-...оозем» гэжэ проектнэ институ-... харьяата Буряадай газар эсхэм-...эг экспедициин начальник нү-... Туркин Александр Семеновичые ...адай АССР-эй Верховно Соведэй ...иумэй Хүндэлэлэй грамотаар ...наха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Д. РАДНАЕВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

...ан-Үдэ, Соведүүдэй байшан. 1966 оной августын 16.

САГ ОШОНО, ШАМДАЯ НҮХЭД!

Гектарай 34,5 центнер

XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо урданьшье бараг һайн ургаса гарадаг һэн. Энэ жэлдэ бороо хуратай байжа, ургаса урдынхиһаа үлэмжэ һайн гараба. Ниитынгээ малда 15 мянган центнер һайн шанартай үбһэ хуряан абаха түсэбтэй юм. Мүнөө тус колхозойхид 9 мянга гаран центнер үбһэ хуряагаад байна.

Хамта 9 томодхогдоһон звено ажаллана. Степан Селивановай хүтэлбэрилдэг звено даалгагдаһан участогайнгаа үбһые сабшажа дүүргүүтэй байна. 1.315 центнер үбһэ хуряажа һурилөө. Ф. С. Савельевэй хүтэлбэрилдэг звеногойхид 900 центнер үбһэ бэлдэхэ түсэбтэй аад, мүнөө 850-яад центнер хуряагаад, сомоод байна. Түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэнь найдамтай.

Евстефан Перелыгин өөрөө луговод хүн. Халуун намарһаа эхилээд бүхэли үбэлдөө, хабартаа нуга, сабшалан дээрэ ажаллаа. Наг шэбхэ элбэг ехээр зөөжэ тараагаа. Үбэлынь саһа ехээр тогтоожо, тошо халяаһан байха. Сабшалангаа хоёр дахин уһалаа юм. Тэрэнэй иимэ үсэд нэтэрүү ажал миин хосороогүй. Ашаяа харюулжа байна. Нүхэр Перелыгин өөрөө звено даажа абаад үбһэ хуряалгадаа ороо һэн. Өөрынгөө оролдон ургуулһан сабшаланһаа һогооборишье үбһэ гээнгүйгөөр хуряажа абахые оролдоно. Гектар бүриһөө 25 центнер үбһэ хуряажа абаха түсэбтэй юм. Дунда зэргээр гектарай 25 центнер үбһэ хуряаха гээшэ мүншье гайтайхан даа. Теэд суута луговодой участогһаа үшөө ехэ үбһэн гарана. 18 гектар сабшалангай тус бүриһөөнь 34,5 центнер үбһэн абтана.

Баясамаар даа, баясамаар.

К. БОБРОВ.

Бэшүүр.

ҺАЙН ШАНАРТАЙГААР

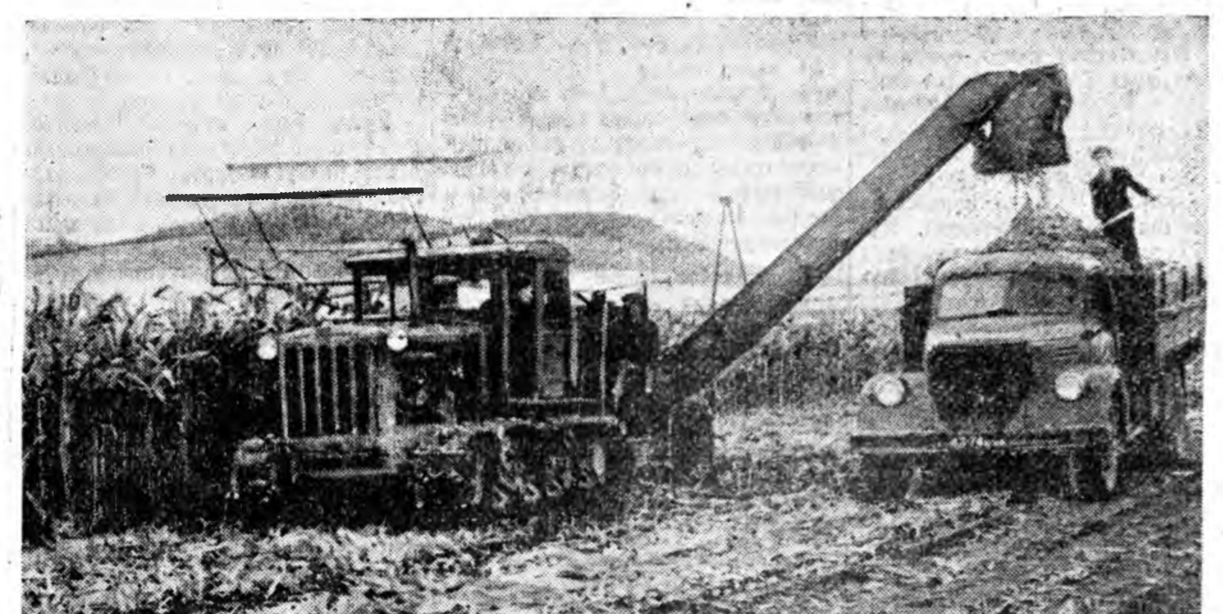
Ахын Кировэй нэрэмжэтэ колхоз үбһэндөө ороһоор хэдэ хонобо. Хамта 22 звено эндэ ажалладаг.

Колхоз бүхы дээрээ 1200 гектарай ногоо сабшажа, тэндэһээнь 8000 центнер үбһэ хуряажа абаха түсэбтэй. Үбһэ хуряалгын звено бүхэниие коммунистнар даана. Ажалай түлөөһэ, урмашуулга, түсэб даабари звено бүхэндэ хүргэгдэнхэй.

Үбһэшэдэй дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Мүрысөөнэй дүн гаргахада, коммунист Аюур Шарастепановай звено түрүү зэргэдэ гаража, шанда хүртэһэн байна. Энэ звеногойхид 160 гектар сабшалан дээрэһээ 1200 центнер үбһэ хуряажа абаха түсэбтэй. Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэнь һургуулиин һурагшад туһа хүргэлсэнэ. Тус бригадада хоёр «МТЗ» трактор даалгагдаһхай, тэрэнэй нэгэндэ колхозой эрхим тракторист В. Ошоров ажаллана.

П. ЖУЖАЕВ.

Аха.

Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо силос даралга түлэг дундаа ябажа байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ тракторист Матвей Ковалев, машинист Яков Алексеев гэгшэд кукуруза хуряажа ябана. Үдэр бүриингөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ.

Б. ПОПОВОЙ фото.

ОНОЛ ОНШЫЕНЬ ОЛООД БАЙХАДА...

Мухар-Шэбэрэй «Заганский» колхоз бүхы үбһэеэ тракторай шарга дээрэ һурилнэ. Эндэ гектарай 18—20 центнер үбһэн абтана. Бүхыдөө 10 мянган центнер үбһэн сомогдоо.

БҮРИ НЁДОНДО намарһаа эхилээд, үнгэрэгшэ үбэлдөө, хабартаа луговодууднай сабшалан дээрэ ехэхэн хүдэлмэри хэжэ гараа бшуу.

Республикын суута луговодуудай нэгэн, манай колхозойхидой урдаа хараха хүн—Михаил Максимов түрүүтэй ажахымнай 7 луговодууд сабшалан дээрээ үндэр баян ургаса ургуулхын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдоо, эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлөөшье. Бүхы 842 гектар сабшалангаа бултыень хоёр, заримыень гурба дахин уһалаа, горитой газарта наг шэбхэ гаргаа, минеральна үтэгжүүлгэшье оруулаа.

Луговодуудаймнай хүсэ, шадал, хара хүлһөө гамнантүй хэһэн ажалынь дэмы хосороогүй. Сагай уларилай тиимэ үлүүсэ һайн байгаашьегүй һаань, оролдолгын ашаар бүхы сабшалан дээрэмнай үндэр баян ургаса гаранхай. Мүнөө гектарай дунда зэргээр 18—19 центнер үбһэн абтана, харин зарим һайн ургасатай газарһаань га бүриин 22—23 центнер үбһэн хуряагдана.

Иигэжэ оролдожо ургуулһан ногоогоо һогооборишье гээнгүй хуряажа абахын тула колхозоймнай гэшүүд үбгэн залуугүй, гарта хүлтөөрөө хам орон хүдэлжэ байна.

Июлиин тэнгһээ хойшо хура бороо ходо орожо, үбһэшэдтэмнай ехэхэн һаад тойбо татанд. Тиигэбэшье һаань, машина техникэ болоод, хүн зонойнгоо хүсэ, арга боломжоёо гүйсэд хэрэглэн хүдэлжэ, бүхыдөө 10 мянга үлүүтэй центнер үбһэ тон һайн шанартайгаар һурилжэ абаад байнабди. Михаил Ивановой даадаг бригадынхид үбһэшэдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлэнхэй.

Мүнөө үбһэ хуряалгада 150 гаран хүн хоёр бригада болоод хүдэлнэ. Наратай сэлмэг үдэр үбһэ тармаха, хуряаха болоходоо бүришье олон хүн суглардаг. Бригада бүхэндэ таба-табан звено эмхидхэгдэнхэй. Манай колхозойхид урдынхидаал ногоогоо сабшаад, тэрэнээ тармажа, бухаллаад, һүүлдэнь лэ зөөжэ һурилдаг гуримаа орхёо. Бидэ мүнөө сабшахаар болоһон газарайнь ногооое хэдэн тракторай, морин косилкануудаар, гар хажууршадаар сабшуулаад, 1—2 үдэр соо наранда хэбтүүлжэ хатаамсаараа, тармуур табижа баал болгуулнабди. Тармуурай хойноһоо хэдэн эхэнэрнүүд баалнуудыень хумижа, суглуулжа үгэхэдэнь, хойноһоонь тусхай шарга шэрэһэн трактор дахажа ябаад, хоггүйгөөр һурилжэ абадаг. Үбһые иигэжэ хуряахада, баал дээрээ гү, али бухалшье болгогдоод, бороодо норожо, муудажа хэбтэхэгүй, түргэнөөр, һайн шанартайгаар һурилэгдэжэ абтана ха юм. Илангаяа хура боротой сагта энэ арга ехэ ашатуһатай байна.

Һүүлэй хэдэн жэлдэ манай колхозойхид бүхы үбһөө тракторай шарга дээрэ һурилнэ. Урда жэлнүүдтэ хэрэглэжэ байһан хуушан шаргануудаа дээрээ энэ жэлдэ үшөө 50 гаран шэнэ шарга бэлдээбди. Тиигэжэ байгша ондо бүхы үбһэеэ 400 гаран шарга дээрэ һурилхэмнай.

Үбһэ тусхай ехэ шарга дээрэ һурилхэдэ алишье талаараа һайн. **Нэгэдэхеэр,** һурилһэн үбһэеэ дары шэрээд, зохид добо дээрэ абаашаад, 10—15 һури үбһэ нэгэ газарта зэргэлүүлэн табижархихадаш һүүлдэнь хорёолходо һайн байдаг. **Хоёрдохёор,** үбэлынь трактораар ошоод, тэрэнээ шагтагалаад шэрэжэ ерэхэдэ али тухай амар гээшэб. Нягтаржа һууржаһан һуритай үбһэ задалжа, тракторта ашажа асархын тула яһалахан хүлһэ адхаруулхалши. Үбһэ ашахада сохом 3—4 хүдэр зон хэрэгтэй. Тэрэнээ ашаха, шэрэхэ, буулгахадашни ехэ һалхитай үдэр һаа, үбһэн хиидэжэ, гээлтэдэ ороно. Харин шарга дээрэ һурилһэн үбһые оройдоол хоёр хүн (трактористтай) ядалгүй шэрээд ерэхэ байна ха юм.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, үбһэ шарга дээрэ һурилхэдэ экономикынгоо болон ажалайнгаашье талаар ехэл һайн байна.

Байгша ондо манай колхозойхид хамта 20,2 мянган центнер үбһэ хуряаха гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 4 мянга гаран центнерээр ехэ үбһэ бэлэдхэхэ зорилготой. Энээниие заабол дүүргэхэбди.

А. БЕКЕШЕВ,
Мухар-Шэбэрэй «Заганский» колхозой парткомой секретарь.

БҮРИ хабар эртэ, апрель соо «Холодная» тосхоной захада хүсэ ехэтэ трактор, машинануудай гүн тайгые сууряатуулан хүнхинэлдэхэнь дуулдадаг болоо һэн.

Тэндэ хабарһаа хойшо хэдэн бульдозертой тракторнууд хүдэлжэ, багахан сагдуул модонуудые, һөөг бургааһа үндэһөөрнь урбуулан түлхижэ, хүнэй ябаха аргагүй гэхээр бүтүү шэрэнги газарые сэбэр тэгшэ талмай болгожо байгаа.

Энэмнай «Сельхозтехникын» Баргажанай отделениин бүлэг механизаторнууд холын хойто Эвенкын «Дружба» колхоздо шэнэ газар ашаглажа байгаа юм. Тус ажахынхид ехэнхидээ оро үдхэдэг, агнуури хэдэг. Тэрэнһээ гадна, загаһа баридаг, мүн ангай фермэтэй, огородой эдеэшье ургуулдаг.

Түрүүшынхеэ ороһото ургамалнуудые таридаг болохо гэжэ шиидээд, байгша ондо 40 гектар газарай ой модо, бургааһа шуты сэбэрлэжэ эхилһэн байна. Ходо сэбдэг хүйтэн байдаг газартай холын хойто нютагта орооһо тараян юун ёһоор ургахаб даа гэжэ зариман һанажа болохо. Тиимэ бэшэ. Манай Буряад оронной Хойто-Байгалай, Баунтын аймагуудай зарим ажахынууд үнинһөө хойшо шэниисэ, ешмээн, обёос тарижа, яһала бараг ургаса абадаг ха юм.

Эгээл тиимэһээ энэ «Дружба» колхоздо хэгдэжэ байһан хүдэлмэри дэмы бэшэл. Хүсэд гэдээгүй газарай һөөг модо, бургааһа шутые үндэһөөрнь урбуулан хюһажа хаяха гээшэ тиимэшье хүнгэн хэрэг бэшэ байгаа. Илангаяа хүдэр бүхэ үндэһэтэй хуһа, уляаһа, шэнэһэн модонуудые үндэһөөрнь хобхолжо хаяхань гайтай. Механизаторнууд ой модо, бургааһа шуты бульдозер трактораар сэбэрлээд, һүүлдэнь тэндэхи шулуу шохой, модоной үндэһэнэй үлэдэһэ, набша намаень гараар түүжэ хаяна. Тиигэжэ эдэнэр хүбшэ тайгада үсэд шангаар добтолжо, үдэрһөө үдэртэ бага багаханааршье һаань, тэдэргэнь сухарюулжал байна.

Эндэ зургаан механизаторнууд хүдэлдэг юм. Тэдэниие Алексей Константинов хүтэлбэрилнэ. Өөһэдынгөө ажал тухай тэрэ иигэжэ хэлэнэ:

— Хүбшэ тайга сэбэрлэжэ таряа ургуулха гээшэ бэрхэтэй хэрэг. Һөөг модо, бургааһа сэбэрлэхэдэмнай зарим газарайнь үрэжэл һайнтай хүрьһэн эбдэгдэжэ, бульдозероор хамагдажа абташана. Тэрэшье аймшагтай бэшэ. Энэ газарые наг шэбхээр, минеральна үтэгжүүлгээр үтэгжүүлхэдэ болохо ха юм.

Иигээд хойто гү, али саадахи жэлһээ «Холодная» тосхоной зон өөһэдынгөө газар дээрэ ургуулһан талхаар бариһан амтатай хилээмэ эдижэ һуухал даа.

Зураг дээрэ: 1. Эрхимээр хүдэлдэг механизатор Иван Сафронов. 2. Залуу хүбүүд Олег Алтаев, Валерий Клочихин.

О. БЕРЕЗКОВОЙ фототекст.

Хойто-Байгалай аймаг.

РОССИН ХҮДӨӨ ТОСХОНУУДАЙ ҮГЛӨӨДЭР

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

уһаар хангажа эхилхэ эрилтэ табигдана гэжэ нүхэр Пысин үргэлжэлүүлэн хэлэбэ.

Колхозууд, совхозуудые электричествэтэй болгохо хүдэлмэреэ эрид үргэдхэхэ ёһотойбди. Эдэ ажахынууд мүнөө хэрэглэдэг элшэ хүсэнэйнгөө 60 гаран процентые гүрэнэй электростанцинуудһаа абана. Түсэбтэ табан жэлэй турша соо РСФСР-эй колхозууд, совхозуудай электрын элшэ хүсэ хэрэглэлгэнь 1965 онойхиһоо 3 дахин нэмэхэ зэргэтэй. Тэрэнэй 80—90 хүрэтэр процентнь гүрэнэй үйлэдбэринүүдһээ абтаха.

Колхознигуудай, совхозуудай хүдэлмэришэдэй соёл болбосоролые улам дээшэлүүлхэ гээшэ саашадааашье тон шухала зорилго байха болоно. Хүдөө тосхондо бүгэдэ нийтын найман жэлэй уялгата һуралсал амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байнхай. Энэ табан жэлэй турша соо бүгэдэ нийтын дунда һуралсалда оролго гол түлэб дүүргэгдэхэ. Мүнөө 11 миллион үлүүтэй үхибүүд хүдөөгэй 90 мянган һургуулида һурана. Хахад миллион үлүүтэй колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд хүдөөгэй үдэшын ба заочно һургуулинуудта һурадаг.

Гэхэ зуура, арадай гэгээрэлэй энэ ехэ, арюун һайхан хэрэгтэшье дутуу дундануд бии байна. Хүдөө нютагуудтахи һургуулинуудай барилтада угаа ехэ мүнгэн табигдадаг аад, зарим газарта хүсэд хэрэглэгдэнгүй үлэдэг ушар үзэгдэнэ.

Энэ табан жэл соо арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ ехэ хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэхээр, һургуулиин барилгада һомологдодог мүнгэ зөөри нэмээхээр, тэдэнэй һуралсалай-материальна бааза нилээд бэхижүүлхээр хараалагдаа. Һургуулиин наһа гүйсөөдүй үхибүүдэй эмхи зургаануудые олон болгохо талааршье ехэ юумэн хэгдэхэ зэргэтэй. Һүүлэй табан жэлэй турша соо колхозууд болон совхозуудай саадууд, яслинуудта байдаг үхибүүдэй тоо 360 мянган хүнөөр нэмэжэ, 1966 оной эхеэр 800 мянган хүн болоһон.

Гэхэ зуура, энэмнай үшөөл дутамаг байна. Һургуулиин наһа гүйсөөдүй үхибүүдэй эмхи зургаануудта хүмүүжүүлэгдэдэг бүхы үхибүүдэй оройдоо 19 процентнь хүдөө нютагайхид болоно. Марийн, Чувашай АССР-нүүдэй, Брянска областиин совхозуудтахи һургуулиин наһа гүйсөөдүй үхибүүдэй эмхи зургаануудые хүгжөөлгын хэрэг хангалтагүй муу байһаар. Удмуртиин АССР-тэ, Кемеровскэ ба Пензинскэ областьнуудта колхозуудай үхибүүдэй саадууд үгы байна.

Бүхы колхозууд, совхозуудые һургуулиин наһа гүйсөөдүй хүүгэдэй эмхи зургаануудтай болгохо хэрэгтэй гэжэ нүхэр Пысин хэлэбэ. Иимэ эмхи зургаануудые ажахы бүхэн бариха уялгатай.

Элүүрые сахилгын хэрэг хүгжөөхэ асуудалда тогтохо зуураа, түсэбтэ долоон жэлэй турша соо хүдөө тосхондохи больницын койконуудай тоо 60 мянга гаранаар гэхэ гү, али гурбанай нэгэ хубяар нэмээ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Хүдөө нютагуудтахи хүн зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлэлгын шанар ба болбосоролые улам дээшэлүүлхын тула саашадаа үшөөл ехэ юумэ хэхэ ёһотой байнабди.

Хүдөө тосхондо бэе махабадай болбосорол ба спорт хүгжөөхэ шухала. Ойрын жэлнүүдтэ хүдөөгэй район бүхэнэй центртэ стадион, колхозууд болон совхозуудай түб буусануудтань — элдэб янзын спорт эрхилхэ талмайнуудые, харин бүхы һуурин тосхонуудта — спортын юрын түхеэрэлгэнүүдые баряа һаа һайн байгаа гэжэ элидхэлшэ ажаглаба.

Соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые бариха асуудалнуудта элидхэл дотор ехэ анхарал хандуулагдаа. Мүнөө РСФСР-эй хүдөө нютагуудаар соёлой 110 мянга гаран байшан, клуб, библиотекэ, музей, арадай театрнууд бии, уран һайханай 140 мянга шахуу элдэб бүлгэмүүд хүдэлмэрилнэ. Гэхэ зуура, хаа хаанагүй иимэ һайн бэшэ байна. РСФСР-эй олохон районуудай центрнүүдтэ мүнөө хүрэтэр соёлой байшангууд үгы байһаар, совхозуудай 40 шахуу процентнь түб буусануудтаа клубгүй.

Шэнэ табан жэлэй турша соо хүдөө тосхонуудта соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые хаа хаанагүй бариха уялгатайбди гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглээ. 7 мянга гаран клуб, соёлой байшан, 4 мянга гаран шэнэ библиотекэ бариха, ехэ районуудай центрнүүдтэ — хүүгэдэй хүгжэмэй һургуулинуудые, соёлой ба амаралтын паркнуудые барихаар хараалагдана.

Киногой эмхинүүд саашадаа бүри олон болохо. Мүнөө РСФСР-эй хүдөө тосхонуудта 79 мянга гаран киноустановко хүдэлгэгдэнэ, зарим сеанснуудтань үдэр бүри 3 миллион шахуу хүнүүд орожо харадаг байна. Хүдөөгэй һургуулинуудта олохон киноустановко, пионерэй кинотеатрнууд нээгдэнхэй. Һүүлэй табахан жэлэй турша соо үхибүүдэй кинодо орожо харалга 1,5 дахин нэмээ. Киногой эмхи зургаануудай олон болохотой хамта, ойрын жэлнүүдэй турша соо тэдэниие техническэ хэрэгсэлнүүдээр хангалгада бүри ехэ анхарал хандуулагдаха.

Хүдөө тосхонуудтахи ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха алба эмхидхэлгэ тушаа элидхэлшэ тодорхойгоор тогтон хэлээ. Һүүлэй табан жэлэй турша соо хүдөө нютагуудта ажаһуудалай 12 мянган комбинат, мастерской, ателье ба бусад предприятинууд эмхидхэгдээ. Хүн зоной хэрэглэмжэ хангадаг нүүдэл предприятинууд олон болгогдоо. Гэхэ зуура, эдэмнай хүн зоной хэрэглэмжые хүсэд хангананагүй, мүнөөнэй сагай эрилтэнүүдтэ харюусанагүй. Орловско, Эрхүүгэй, Псковско ба бусад хэдэн областьнуудай, хизаарнууд болон автономито республикануудай хүдөө тосхонуудта ажаһуудал хангалгын хэрэг илангаяа муу.

Ажаһуудалай предприятинуудай олон хэрэгтэй байн гэһээнь, иимэ барилга тон муугаар ябуулагдана гэжэ нүхэр Пысин хэлэбэ. Жэшээлбэл, 1965 ондо РСФСР дотор 205 барилга ашаглалгада оруулагдаха ёһотой аад, оройдоо 152-нь бэлэн болгогдоо. Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха предприятинуудые эмхидхэлгэдэ колхозуудай мүнгэ зөөри, бусад арга боломжо аараг муугаар элсүүлэгдэнэ. Хэдэ хэдэн районуудай центрнүүдтэ, һуурин тосхонуудта хубсаһа хунар, гутал оюулха, заһуулха, орёо нарин техникэ, гэр байрада хэрэглэгдэдэг электрическэ приборнуудые заһуулха мастерскойнууд үгы байна.

Энэ табан жэл соо хүдөө зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын хэмжээе 3 дахинһаа бага бэшээр нэмээхэ шухала. Ажаһуудал хангадаг 1.600-һаа үсөөн бэшэ комбинат районой центрнүүдтэ бариха, колхозууд болон совхозуудта тэдэнэй һалбаринуудые бии болгохо зэргэтэйбди. Нүүдэл мастерскойнуудай тоо олон болохо.

Дары шиидхэгдэхэ ёһотой ондоошье асуудалнууд хүдөөдэ бии. Юунүүд бэ гэхэдэ, түбхын түрүүн худалдаа наймаанай ба нийтын эдеэ хоолой предприятинуудые, харгынуудые бариха, хэлхээ холбоонуудай хэрэгсэлнүүдые бүтээхэ шухала.

Нүхэр Пысин хүдөөгэй барилгын материально-техническэ баазада хабаатай асуудалнуудта тогтожо хэлээ. Мүнөө колхозуудтахи барилга-хабсаргалгын хүдэлмэриин хахадһаа ехэнь, совхозуудта — 73 процент үлүүтэйнь подрядна гуримаар дүүргэгдэнэ. РСФСР-эй Барилгын министерствын харьяата оньһожоруулагдамал нүүдэл колоннонууд олоор эмхидхэгдээ, тэдэнэй техническэ зэбсэгжэлынь һайжараа. Гэбэшье, хүдөө тосхондохи культурно-ажаһуудалай барилгын хэрэг үшөөл хүсэд хангалтатайгаар эмхидхэгдэнэгүй. РСФСР-эй Барилгын, Хүдөө ажахын министерствэнүүд хүдөө тосхондохи культурно-ажаһуудалай барилга түргэдхэхэ хэмжээнүүдые абаха уялгатай. Мүнөө бии байгаа оньһожоруулагдамал 450 колонно дээрэ нэмэжэ, үшөө 600-һаа үсөөн бэшэ колонно энэ табан жэлэй турша соо эмхидхэхэ, тэдэниие барилгын техникээр хангаха хэрэгтэй.

Хүдөө ажахытай районуудта барилгын хэрэг түсэблэн гуримшуулха шухала. Нютагай Советүүдэй зургаанууд энэ хүдэлмэри ойрын хоёр-гурбан жэл соо бэелүүлхэ ёһотой. Барилгын проектнүүдые табихадаа нютаг нютагай уларилые, нютагай барилгын материалнуудые һайнаар хараада абаха хэрэгтэй.

Нютагай материалнуудые — хирпиисэ, черепицэ, шулуу, модо хэрэгсээдэггүй, гаргаха ехэтэйньее һаань, тэдэнэй орондо түмэр-бетон хэрэглэдэг буруу ябадал һүүлэй үе болотор бии байгаа. Колхозууд, совхозууд нютагай барилгын материалнуудые үйлэдбэрилдэг болохо.

Нүхэр Пысин элидхэлэйнгээ түгэсхэлдэ республика доторхи ургаса хуряалгын ябаса тобшохоноор тодорхойлон тайлбарилба. 20 область, хизаар ба автономито республиканууд таряа бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргээд, түсэбһөө гадуур худалдажа үргэлжэлһөөр гэбэ.

СССР-эй арадуудай агууехэ һайндэр—Октябриин революциин 50 жэлэй ой, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ой ойртожол байна. Манай арад зон үйлэдбэриин шэнэ илалта, амжалтануудые түйлажа эдэ гайхамшаг үдэрнүүдээ тэмдэглэхэ байха. РСФСР-эй ажалшад, бүхы совет хүнүүдтэл адляар, манай орон дотор коммунизм байгуулгын хэрэгтэ эрхим зэргын хубитаяа оруулхын тула оролдолго хүсэлэлгэ гаргажа байна.

(ТАСС).

☆ ☆ ☆

Элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэлгэн болобо. Депутадууд хүдөө зониие культурно-ажаһуудалай талаарнь хангадаг һайн һайн дүй дүршэл тухайгаа хөөрэһэн, бии байгаа дутагдалнуудые элирүүлэн зааһан, тодорхой һайн дурадхалнуудые оруулһан байна.

Барилгын талаар РСФСР-эй Верховно Соведэй комиссиин түрүүлэгшэ, Моссоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо депутат **Е. Т. Самодаев** эгээн түрүүн үгэ абаба. Хүдөөгэй ажалшадай ажана байдал саашадань һайжаруулха гээшэ КПСС-эй XXIII съездын табиһан зорилгонуудай нэгэниинь мүн гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ. Культурно-ажаһуудалай талаар хангалгые һайжаруулха тухай асуудалай али зэргын амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ ябадалһаа хүдөө ажахын үйлэдбэри хүгжөөхэ асуудал шиидхэлгын, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгын, хүдөөдэ кадрнуудые саг үргэлжэдэнь батадхалгын асуудалнууд нилээд дулдыдаха байна.

Мүнөө үедэ олохон министерствэнүүд болон зургаанууд хүдөөгэй районуудта барилга хэжэ байна гээд Е. Т. Самодаев мэдээсэбэ. Бүри энэ жэлдэ түс зургаануудай хэһэн барилга-хабсаргалгын хүдэлмэриин нийтэ хэмжээниинь 600 миллион үлүүтэй түхэриг болоно. Зүгөөр РСФСР-эй олохон областьнуудта хүдөөгэй һургуулинуудые, хүүгэдэй саад, ясли, больницануудые бариха хэрэг гээгдэжэ байна.

Парти, правительствамнай хүдөөгэй зониие культурно-ажаһуудалай талаарнь хангалга һайжаруулгада угаа ехэ анхарал табина. Теэд иимэ хангалгань городой зонойхиһоо мүнөө хүрэтэр нилээд гээгдэжэ ябана

гэжэ депутат саашань хэлэбэ. Жэшээнь, хүдөө нютагуудта мүнөө хүрэтэр клубай эмхи зургаанууд дутамаг байна, өнөөнһөө боложо, республикымнай олохон хүдөө тосхонуудта киногоор хангалга муугаар эмхидхэгдэнхэй. Мүн ажаһуудалай асуудалнуудта зохихо зэргын анхарал табигданагүй. Тэрэшэлэн худалдаа наймаанай предприятинуудые барилга гээгдэжэ ябана, харин мүнөө ажаллажа байгаа олонхи иимэ предприятинуудые һэльбэн заһабарилха шухала болоод байна.

КПСС-эй Ростовско обкомой хоёрдохи секретарь депутат **В. Ф. Мазовка** иигэжэ тэмдэглээ: Дон шадарай нютагуудта мүнөө бии байгаа худалдаа наймаанай томо томо газарнууд алишье городойхиһоо дутахаар бэшэ һайн гэхээр. Һүүлэй үедэ Ростовой областьдо пансионадуудые, амаралтын гэрнүүдые, пионернүүдэй лагерьнуудые хамжан бүтээлгын аргаар бариха колхозууд хоорондын барилгын түрүү арга хүгжөөгдэжэ байна. Жэшээнь, Неклиновскэ районой колхозууд мүнөө Пятигорскдо, Сочидо өөһэдынгөө «Артек», санаторинуудые барижа байнхай.

Депутат Мазовка хэдэ хэдэн хойшолуулагдашагүй түргөөр шиидхэгдэхэ асуудалнуудые табиба гэбэл, нэн түрүүн хүдөө нютагуудые түсэблэлгын асуудал болоно. Үгэ хэлэгшын һанаһан ёһоор, хүдөөдэ эрхилэгдэдэг бүхы барилгануудые архитектурын хинамжада абаха шухала. Проект табигшаднай хүдөөгэй ажалшадта ехэхэн үритэй байна гэжэ депутат тэмдэглээ. Проектнэ институдууд хадаа клуб, һургуулинуудые, библиотекэ, стадионуудые түсэблэн бариха захилнуудые колхоз, совхозуудһаа абанагүй.

Калугын облисполкомой түрүүлэгшэ **А. И. Демидова** трибунада гараба. Ажалшадай депутадуудай областной Совет, областиин нютагай Советүүд хүдөөдэ культурно-жаһуудалай барилга эрхилхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табина. Шэнэ һургуули, ясли, больница, клубуудые барихадаа, колхозуудай улам ехэ болодог олзо доходые дээшэлүүлхэ аргатай болонобди гэжэ А. И. Демидова хэлэнэ. Областиимнай колхозууд ажаһуудалай барилгые муу бэшээр эрхилнэ, зүгөөр совхозууд энэ ажалда эдэбхитэй һайнаар оролсоогүй байна. Илангаяа һургуулида ороогүй үхибүүдэй эмхи зургаануудые бариха хэрэг муугаар ябана. Совхозуудай оройдоол хахадынь столовотой юм. Үсөөн бэшэ ушарта барилгын организацинуудай гэмээр ехэхэн бэрхэшээлнүүд тохёолдоно.

Советскэ Союзай арадуудай аха дүүгэй бүлэ дотор мари арадай һайн һайханаар хүгжэн һуужа байһан тухайда КПСС-эй Марийска обкомой секретарь **П. А. Алмакаев** сесси дээрэ хөөрөө. Совет засагай жэлнүүдтэ автономито энэ республика дотор болоһон соёл культурын бодото революци тухайда П. А. Алмакаев эли тодо тоо, баримтануудые харуулан хэлэбэ. Жэшээлбэл, революциин урда тээ эндэ дээдэ эрдэмтэй оройдоол хоёр хүн бии байһан һаа, мүнөө үедэ республикынгаа дээдэ һургуулинуудта 8000 гаран студентнүүд һуралсажа байна.

Марийска АССР-тэ культурно-ажаһуудалай барилга эрхилхэ хэрэгтэ бии байгаа дутагдалнуудые депутат мүн лэ тэмдэглэбэ. Жэшээлхэдэ, һургуулинуудаймнай гэрнүүд муу байна гэжэ депутат хэлээд, энэ республикада һургуулиин гэрнүүдые барилгада жэл соо 2,5 миллион түхэриг һомолхо тухай гуйлтатайгаар Россин Федерациин Министрнүүдэй Советтэ, Госпланда хандаба.

Курска облисполкомой түрүүлэгшэ **И. И. Дудкин** Курска областьдо культурна болон ажаһуудалай эмхи зургаанууд ямараар эрхилэгдэн байгуулагдажа байһан дүй дүршэл тухайгаа депутадуудта хөөрэбэ. И. И. Дудкин иигэжэ хэлээ:

— һайн һууха гээшэ гансал эдеэ хоолоор, гутал хубсаһаар һайн байха бэшэ, мүн энээнһээ гадна, хүнүүдэй культурна эрилтые хангаха шухала гэжэ колхозник бүхэн мүнөө мэдэнэ.

Колхозой бригадануудта «Спутник» гэжэ клубуудые бариха ябадал Курска область дотор ехээр дэлгэрэнхэй. Иимэ клуб бүхэниие гиповой проектээр баригдаһан клубта орходоо 5—6 дахин хямдаар бүтээжэ болохо юм. Энээнһээ гадна «Спутнигуудые» олоор барихада колхозой центрһээ холо оршодог бригадануудые бүри һайнаар хангаха арга олдоно. Совет засагай 50 жэлэй ойн һайндэр болотор областиимнай ажалшад 500 тиимэ клубуудые бариха уялга абаа. Тэдэнэй 200-нь мүнөө баригдаад, хүдөөдэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри эрхилэлгын гуламта болоожо байна. Мүн ажаһуудалай талаар хангалгын багахан пунктнууд колхоз, совхоз бүхэндэмнай, байгуулагдаха юм. Тэдэмнай «Новинка» гэжэ нэрэтэй.

Гэхын хамта ганса нэгэн барилгануудые бодхоодог байһанаа, саашадаа культурно-ажаһуудалай хэдэн олон комплексно барилгануудые хэдэг болохо ёһотойбди гэжэ дүй дүршэл харуулна. Хүдөөдэ иимэ ехэ барилга эрхилэгдэдэг болоһон ушарһаа Россин Федерациин хүдөөгэй барилгын министерство эмхидхэхэ тухай асуудал эрид шууд табимаар болоод байна гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ.

Амар шадарай хүдөө нютагуудта болоһон ехэхэн хубилалтануудай тухайда Амурска облисполкомой түрүүлэгшэ **П. П. Лавунов** хэлэбэ. Хүдөөгэй ажалшадай культурно-ажаһуудалай эрилтые һайнаар хангадаг газарта мэргэжэлтэй кадрнууд хододоо ажалладаг байна гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ. Энээнэй удаа үгэ хэлэһэн Тюменскэ областиин Ялуторовска районой «Победа» колхозой түрүүлэгшэ **И. И. Бураков** һүүлшын ораторай хэлээшые эли тодоор баталан харуулаа.

«Победа» колхозой олзо доход жэлһээ жэлдэ ехэ боложо, колхознигуудайнь байдал улам һайжаржа байна. Эндэхи айл бүхэниинь электричествэтэй, радиотой юм. Тэндэ телевизорнууд, хубсаһа угаадаг машинанууд, мотоциклнууд захаһаа абаад байха. Һүүлшын табан жэл соо түс түстаа 120 һууритай бригадна 3 клуб бодхоогдонхой, мүн һайн полевой стан, тэрэшэлэн үхибүүдэй 4 саад-ясли, 4 эхин һургуули, 2 медпунктэ, мүн колхознигуудай байха 200 гэрнүүд баригданхай. Тиимэһээ түрэл нютагһаа ондоо тээшээ ошоһон хүнүүдэй гэдэргээ нютагтаа бусажа байһаниинь гайхалтай бэшэ ха юм.

Энээнтэй хамта нүхэр Бураков хэдэ хэдэн шиидхэгдээдүй асуудалнууд тушаа тогтобо. Хүдөө нютагуудта хүлһэнэй хүдэлмэришэд олоншье һаа, захил абагшадта һайн юумэниинь балай үгыл — «олон тарбаган нобшодоо хүртэхэгүй» гэгшэ ха юм. Республика дотор, мүн нютагуудта хүдөөгэй барилгын хүсэтэ нэгэн организаци эмхидхэхэ шухала гэжэ нүхэр Бураков хэлээ. Хүдөө нютагуудта барилга эрхилэлгын генеральна хараа түсэбүүдые зохёохо тухай сесси дээрэ элидхэлшын оруулһан дурадхал дэмжэгдэмээр байна гэжэ оратор хэлэбэ. Тиигээ һаа, хүдөө нютагууд гоё һайхан болбосон түхэлтэй болохол.

РСФСР-эй Верховно Соведэй VII сессиин хүдэлмэриин түрүүшын үдэр элидхэл тушаа мүн иимэ хүнүүд үгэ хэлээ: РСФСР-эй Барилгын министерствын Баруун-Сибириин экономическа районой барилга тушаа главна управлениин начальник **П. И. Масленников**, Мордовско АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Е. Д. Яскина**, Горно-Алтайска автономно областиин облисполкомой түрүүлэгшэ **Ч. К. Кудрашев**, Башкирай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо **Н. Х. Уразбахтин**, Ленинградай облисполкомой түрүүлэгшын орлогшо **В. Г. Соминич**, Курганска областиин Целинно районой Целинно гэжэ тосхоной дунда һургуулиин һуралсалай талаар эрхилэгшэ **Р. Л. Малетина**, хүдөө ажахын Новоалександровска районой үйлэдбэриин управлениин начальник **И. П. Лещенко** (Ставрополиин хизаар), КПСС-эй Липецкэ обкомой секретарь **М. С. Черкасов** гэгшэд үгэ хэлэһэн байна.

Августын 17-до сесси хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ.

(ТАСС).

Мүнөө жэлдэ республикымнай ажахынуудта шэнэ техникэ абтажа байна. Яруунын «Дружба» колхоздо «СК-2,6» түхэлэй силосэй комбайнууд худалдан абтаа. Энэ машина бүтээсэ ехэтэй. Комбайнер үгыгөөр гансал тракторист ажалладаг.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

һайн юумэ ходол һайн...
ша. Ажал хүдэлмэридөө аб...
тай бэрхээр ажаллажа,...
зондоо алдар суутай болоһон...
ниие жэгүүр далинь ургаа,...
дэ хүсэгдэхэеэ болёо—гээ...
сэдэгшье зон байха.

Эгээл иимэ һанаа сэды...
ээлэгдэһэн хүнүүдэй нэгэн...
район Карл Марксын нэрэ...
колхозой түрүү хонишон...
Бадмаевна Цыдендоржиева...
но. Хоёр гурбан жэлэй урда...
энэ хүнэймнай нэрэ соло...
шүүлэй дунда харагдадаг...
байжа болоо.

Ханда Бадмаевна Пурба...
бүүнтээ 328 ахэ хонидые...
рууһалдаг. Тэрэнэй эршэтэ...
лые тэмдэглэн СССР-эй Вер...
но Соведэй Президиумэй...
оной мартын 22-ой Ук...
«Ажалдаа шалгарһанай ту...
медаляар шагнаа. Энэ...
түрүүшын хахадай дүн га...
байхадаа, нүхэр Цыденд...
вагай ажалай габьяае тэмд...
КПСС-эй райкомой бюро...
аймгүйсэдкомой зүгһөө Хүн...
лэй грамотаар шагнаба.

Ажалайнь үрэ дүнгүүдые...
рахада баясамаар. Зуун эхэ...
нин бүриһөө 102,6 хурьга...
жа, бүрин бүтэнөөр түлж...
Хонин бүриһөө 3 кило...
350 грамм нооһо хайшалжа...
хоз соогоо суурхаһан намтар...
Түрүү хонишон эршэтэ ажал...
гаа түлөө нэмэлтэ түлбэри...
14 хурьга абаһан байха.

Хэрбээ таанад Элхиин...
талаар ябабал, Цыдендорж...
гай отарада аргагүй ороорой...
Ажал хүдэлмэритэйнь, ажа...
далтайнь танилсахат!

Н. КУЧУМО...

Зураг дээрэ: Х. Б. Цы...
жиева.

В. КАРМИНАЙ фо...

ХАЛУУН ХАҺАД...

Тэжээл бэлдэлгэ дээрэ...
«Коммунизм» колхоздо олы...
руулагдаһан хоёр бригада...
дэлмэрилнэ. Тэдэниие п...
гэшүүд Л. Балмаев С. Д....
ев хоёр толгойлдог юм. Б...
да бүхэндэ 3—4 хүнһөө б...
һэн партийна бүлэг бии....
мунистнууд ажалдаа жэш...
руулхатаяа хамта социалис...
рысөө хүтэлбэрилнэ.

Бригада бүхэндэ ажалай...
бүринин дүнгүүд таргагдажа,...
хай самбарта бэшэгдэдэг...
хилгаанууд», «Дайшалхы...
һанууд» саг үргэлжэ гарг...
на. Тэжээл бэлдэлгэдэ...
колхознигууд хододоо...
нүүдые, лекцинүүдые шаг...

Үшөө тэжээл бэлдэлгын...
дуур Яруунын совхозой...
нистнууд сүтлаан дээрэ...
торнуудай зунай үеын...
нууд тухай хэлсэһэн юм....
нэйнгээ һүүлээр совхозой...
бэн фермэдэ агитаторнуудай...
минар үнгэргэгдөө һэн.

Мүнөө совхоз дээрэ 40...
агитаторнууд хүдэлмэрилнэ...
дэнэр һая үнгэрһэн СС...
Верховно Соведэй сессиин...
риалнуудые совхозой ху...
ришэдтэ тайлбарилна.

Совхоз дээрэ мүн найман...
дэл библиотекэ хүдэлмэри...

И. ЕРЕМ...

Яруунa.

Ажалша хүн тухай хөөрөөн

ЗЭДЭДЭЭ СУУРХАҺАН ХҮН

Энэ хүн тухай үнинэй дуулаа һэм. Бүри эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай урда тээ тракторай рульда һууһан намтартай. Хүдөө ажахын механизатор! Энэ мэргэжэлдэ хэды олон жэлдэ Евлампий Павлович хүдэлөө гээшэб даа.

Хори гаран жэлдэ тракторна бригадые хүтэлжэ, энэ үе соо таряан талай долгилуулжа, жэл бүри баян ургаса абажа байдаг хүнүүдэй нэгэн энэл даа. Иимэл хадань нүхэр Бутаковто Социалис Ажалай Герой гэһэн алдар соло хүртэгдөө ха юм.

Энэ хүнэй ажалай баатар болоһон тухай радиогоор соносхогдожо байһые шагнаа һэм. Зэдын голдо баатаршалга гаргаһан үшөө нэгэ хүн тухай дуулахадаа хэн баярлахагүйб даа, Буряад орондомнай суурхагдаа гээшэл! Евлампий Павлович Бутаковые «ёһотойл ажалшан» гэжэ хэлэхэ хүнүүд нютаг бүридэ олон байгаа.

Үнэндөө хадаа олон жэлдэ механизатор ябахадаа юумэ үзэһэл лэ байха. Анхан тэрэнэй залуу шэниираг байгаад, колхоздоо ажаллажа байхадань, техникэ замсаг мүнөөнэйхидэл олон байдаггүй һэн. Бага-Нарин гэжэ газарта багахан колхоз байгаа. Дайнай үедэ, тэрэнэй хойто жэлнүүдтэ тракторнууд үсөөн, олонхинь хүүшаржа муудаһан байба. Зоригтүй хүнэй механизатор болохооршье бэшэ саг һэмнай.

Иимэл үедэ Евлампий Павлович ажалайнгаа замда ороо. Тэрэ өөрынгөө дура зоригые, ажалша байха шэнжэеэ зоной дунда харуулжа шадаһан байна. Евлампий Бутаков анхан колесно трактораар ажалладаг һэн. Ондоо хүнүүдэй тиимэ трактор МТС-һээ асараад, эбдэжэ хаяжархёод, ябуулжа ядажа байхада, нүхэр Бутаков машинаяа нарин нягтаар хаража, хүнһөө ехэ ажал бүтээжэ байгша бэлэй. Тиигэһээр тракторна бригадын бригадирай курсда эльгээгдэбэ.

Хори гаран жэлдэ механизаторнуудай ажалые толгойлжо, энэ хугасаа соо ехэхэн ажал эмхидхээ. Һүүлшын арбаад жэлдэ тэрэнэй бригада ганса Ленинэйнгээ нэрэмжэтэ колхоздо бэшэ, Зэдынгээ аймаг дотор мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябалсадаг. Нёдондо бригадынь бүхы таряалан дээрэһээ дунда зэргээр гектарай 16 центнер ороохо таряа хуряагаа һэн. Теэд газарынь бага бэшэ—1500 гектар. Энэ таряалан дээрээ ехэнхи хубиинь шэниисэ таригдаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ бригадын хэжэ байһан ажалые согсолон харуулаа һаа, ороохо тарянай ургаса горитой дээшэлһэн байна. Шэниисын ургаса энээнһээ ургаша дүрбэн жэлэй саада тээхидэ орходоо, нэгэ хахад дахин нэмээ. Энэнь ганса таряалангай үргэдхэгдэһэнһөө бэшэ, мүн агротехническэ заабаринуудай наринаар сахигдадаг болоһонһоо түйлагдаа. Энээн тушаа нэгэ иимэ баримта харуулхаар. Нүхэр Бутаковой даадаг бригадын таряалан «Мир» колхозой полинуудтай зэргэлээд байдаг. Харахада газарынь адлихан аад, ургасань тад ондоо байна бшуу. Бага-Наринай бригадын полинууд дээрэ үдхэн, үндэр таряа ургажа байхада, Баргалтайн «Мир» колхозойхид ороохо таряагаа бүртаг үбһэндэ даруулжархиһан, үгышье һаа шэнгэн муу ургасатай болгожорхиһон байгша. Энээгээр бодоходо, нүхэр Бутаков үнинэй ажалладаг хадаа дүй дүршэлтэй болоожо, ороохо таряа ургуулхадаа шадамар, тэрэнэй агротехническэ заабариие һайн мэдэхэ байһаниинь элирнэ.

Нэгэ иимэ асуудал хараябди. Ямар сагта таряа тарихаб? Энээниие бригадын механизаторнууд ехээр анхардаг. Бригадынхид жэл бүри сагай уларилые хаража, таарамжатай хаһада таряагаа тарихые оролдодог заншалтай. Тэрэнһээ гадна, шанар һайнтай, сортовой үрэһөөр тарилга хэгдэнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ үрэжэлтэй, үһалагдадаг газарта үрэһэнэй участок бии болгогдожо, тэндэһээ хуряагдаһан ороохо таряа шанартайгаар сэбэрлэгдэдэг болоһон байха юм.

Газарые шанартайгаар элдүүрилхэ хэрэгтэ нүхэр Бутаков анхаралаа хандуулдаг. Тиигээгүйдэ баян ургаса абтахагүйнь мэдээжэ. Хэрбээ үрэжэлтэй газарые муугаар хахалаад тарилга хэбэл, таряанай ургасые муудуулна. Тиимэһээ бригадынгаа механизатор бүхэнэй ажахые бригадыень шалгажа, дутуу дундануудыень заажа байдаг заншалтай.

Үнгэрһэн хабар нэгэ иимэ ушар гараа һэн. Залуу тракторист Виктор Воронцов һүниин халаанда ажаллахадаа, гүйхэнөөр хахалжархиһан байба. Иимэ ябадалай гарахада, Евлампий Павлович тэрэ трактористаа дахин һөөргэнь эльгээжэ, газарыень хахалуулһан байгаа. Бригадирай өөрынь харюусалгатайгаар ажалладаг дээрэһээ ажалай журам наринаар сахигдана. Таряан ажалда ябажа байһан механизаторнууд хамаг юумэеэ шанартайгаар, бүтээсэтэйгээр хэхын хойноһоо оролдоно.

Бидэнэр Евлампий Павловичтай уулзахадаа, тэрэнэй олон бодолтой ябаһыень ойлгоо һэмди. Ажал дээрээ нэн түрүүн механизаторнуудай кадрнуудые бэхижүүлхын тула оролдоно. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо олон механизаторнууд байгаад, тэдэнэр саг үргэлжэдөө хүдэлнэгүй гэжэ дуулаа һэмди. Энэниие нүхэр Бутаков гуримгүй ябадал дээрэ тоолодог.

— Манай колхоздо механизаторнуудые тоолоо һаа олон. Теэд саг үргэлжэдөө мэргэжэлдээрээ ажалладаггүйнь гайхалтай. Тарилга гү, али хуряалгын дүүрэмсээр колхозой хүтэлбэрилэгшэд, отделениие эрхилэгшэд «механизаторнуудаа ондоо ажалда үгэгты, машинаяа хожом заһана бээзэ» гэдэг. Энээниие буруушаанаб,— гэжэ Евлампий Павлович хөөрэбэ.

Өөрөө хуушанай механизатор һэн тулада нүхэр Бутаков ажалайнгаа алишье талыень бодолсожо ябадаг. Механизаторнууд гээшэмнай мүнөө үедэ колхозой гол хүсэниинь ха юм. Техникэ үгыгөөр холо ошогдохоо болиһон саг. Тиимэл хадань механизаторнуудые

олооршь һургажа, ажалдань б...
һайнаар мэргэжүүлхэ хэрэгтэ б...
гадирай анхардагынь мэдээжэ.

Тракторна бригадын бригад...
үшөө ямар һанал бодолдо аб...
хайб? Механизаторнуудтаа хэ...
байһан ажалдаа нарин нягт...
хандахыень, горючи тоһоо...
тайгаар гаргашалжа байх...
заажа үгэдэг. Элдэб хэрэгтэй...
рэгтэ хэрэггүй ябадалда ки...
граммшье тоһо түлишэ үлүү...
ехээр гаргаха гээшэ ажахыда г...
за асарна бшуу.

Механизаторнуудай ажалые э...
бөөр эрхилжэ шадаһан дээрэ...
нүхэр Бутаков бригадынгаа а...
лые бүтээсэтэйгээр эмхидхэнэ. Т...
рэнһээ гадна түрүү арга...
дые үргэнөөр хэрэглэжэ, агроте...
ническэ заабаринуудые нарин...
сахижа, жэл бүри ороохо тар...
най баян ургаса абадаг болоод...
Иимэл хадань энэ хүндэ гүрэн...
рымнай дээдэ хайра—Ленинэй о...
ден, Алтан медальтайгаар бэ...
лагдажа, Социалис Ажалай Ге...
гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгог...

Е. МИТАХИНОВ.

Мүнөөдэр—СССР-эй Агаарай Флодой үдэр

Эхэ ороноо сахин хамгаалагша

☆

В. И. ДАВИДКОВ,
Авиациин генерал-полковник, Советскэ Союзай Герой

☆ ☆ ☆

СССР-эй Агаарай-Сэрэгэй Флодой үдэрые — заншалта һайндэрые августын 18-да манай арад тэмдэглэжэ байна. Эсэгэ ороной авиациие хүгжөөлгэдэ ехэ амжалтануудай туйлагдаһые тэмдэглэжэ, Советскэ правительство энэ һайндэрые 1933 ондо бии болгоһон юм.

КПСС-эй XXIII съездһээ уламжалан, политическэ болон ажалай ехэ дэбжэлтын боложо байһан оршон сагта Агаарай-Сэрэгэй Флодой үдэр мүнөө жэлдэ һайндэрлэгдэжэ байна. Съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые нэгэн һаналтайгаар, халуунаар һайшааха зуураа, совет хүнүүд партиин хараалһан түсэбүүдые оролдосотойгоор бэелүүлнэ, СССР-эй экономическа болон өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхын түлөө тэмсэнэ.

Эсэгэ ороной Агаарай-Сэрэгэй Флот эртэ урдаһаа хойшо түүхэтэй юм. Ород эрдэмтэд М. В. Ломоносов, Д. И. Менделеев, Н. Е. Жуковский, С. А. Чаплыгин болон бусад мүнөөнэй авиациин теоретическэ үндэһэ һууриие табиһан байха юм. Гэбэшье хаанта засаг ороной авиационно промышленность байгуулгын ондо самолёдуудые харийн гүрэнһөө худалдажа абадаг байгаа.

Манай орондо Агуухэ Октябриин социалис революциин илаһанһаа хойшо авиаци бодото һайнаар хүгжэһэн байха юм. СССР-эй Агаарай-Сэрэгэй Флодые байгуулгада Владимир Ильич Ленин угаа ехэ габьяатай. Авиациие хүгжөөлгын, тэрэниие техникээр хангалгын, авиационно кадрнуудые бэлэдхэлгын болон хүмүүжүүлгын элдэб асуудалнуудаар 200 гаран документдэ Ильич гар табиһан байха юм. Ленинэй захиралтаар 1917 оной октябриин 28-да түрүүшын социалис авиационно отряд эмхидхэгдээ һэн. Энэ хадаа советскэ авиацида эхи табигдаһан байгаа. Мүн элэ үдэрнүүдтэ Смольныдо Сэрэгэй-Революционно Комитедэй дэргэдэ Авиациин болон агаарта тамаралгын комиссарнуудай бюро эмхидхэгдээ һэн.

Граждан дайн залуу совет авиацида түрүүшын шалгалта боложо үгөө. Граждан дайнай илалта түгэлдэрөөр дүүрэһэнэй һүүлээр Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые, тэрэнэй гол хуби болгошо авиациие бэхижүүлхэ талаар Коммунис парти эрид хэмжээнүүдые абаһан байна. СССР-эй Агаарай-Сэрэгэй Флодые байгуулга бүгэдэ арадай хэрэг гэжэ соносхогдоһон байха юм. Оронииие индустриализацилха ленинскэ политика авиациие байгуулха бата бэхи техническэ үндэһэ һуури табижа үгөө. Дайнай урда тээхи табан жэлнүүдэй үедэ совет авиаконструкторнууд болон авиационно промышленность шэнэ түхэлэй самолёдуудые байгуулаа. Орон доторнай байгуулагдаһан элэ самолёдуудаар манай лётчигууд элитэ ехэ ниидэлгэнүүдые хээ, дэлхэйн авиационно рекорднуудай гурбанай нэгэ хубиие туйлажа, Эхэ оронойнгоо нэрэ хүндые улам дээшэлүүлээ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу-ехэ дайнай үедэхи байлдаануудта совет авиациин хүсэ шадал илангаяа элеэр харагдаа. Энэ дайн Совет Армиин бата бэхи байлгын, тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй, тусхайлбал авиациин хүсэ шадалай, шэрүүн шанга шалгалта болоһон байна.

Советскэ Агаарай-Сэрэгэй Хүсэнүүд эдэ шалгалтануудые нэрэтэй солотойгоор барижа, Эхэ оронойнгоо үмэнэхи уялгануудые дүүргэһэн байна. Фашистска маттаалта авиациие шэрүүн шанга агаарай байлдаануудай үедэ тэрэ һамна бута сохижо, дайсаниие диилэһэн илалтада ехэ туһа нэмэри оруулаа. Зүүн фронтдо немецүүдэй алдаһан 66 мянган самолёдой 53 мянгыень манай лётчигууд агаарта болон аэродромууд дээрэнь усадхаһан байна.

Совет авиаци манай сэрэгүүдтэ амжалтатайгаар туһалдаг, промышленна предприятинуудые агаарай сохилтонуудһаа хамгаалдаг, дайнай полинууд дээрэ болон дайсанай ара талада сохилтонуудые хэдэг, агаарай тагнуул эмхидхэдэг, партизануудта туһалдаг байгаа. Югославиин, Польшын, Албаниин болон бусад оронуудай партизануудта манай авиаци нилээд ехэ туһаламжа үзүүлээ.

Советскэ сэрэгэй лётчигууд Эхэ оронойнгоо түлөө болоһон байлдаануудта дайшалхы ехэ шадабари харуулдаг, шэн зориг болон үзэгдөөгүй ехэ баатаршалга гаргаһан.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ совет лётчигууд 200 үлүүтэй дахин дайсанай самолёдуудые өөһэдынгөө самолёдоор хадаран дайража унагаадаг байгаа. Энэ хадаа баатаршалгын эли тодо гэршэ болоно үгэнэ.

Совет авиаторнуудай габьяае Коммунис парти, Советскэ правительство үндэрөөр сэгнээ. Тэдэнэй 200 мянга гаранииинь ордену бо-лон медальнуудаар шагнагданхай. 2.128 лётчигто Советскэ Союзай Геройн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. 65 лётчик энэ нэрэ зэргэдэ хоёр удаа хүртэһэн байха юм. Мүнөө авиациин генерал-полковник А. Покрышкин, авиациин генерал-лейтенант И. Кожедуб Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ гурба дахин хүртэһэн байна бшуу.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай болон дэлхэйн хоёрдохи дайнай һургаалнууд сэрэгэй харата ааша гаргахые дурладаг бүхы этэгээдүүдтэ шанга уридшалан һануулга болоно үгэнэ. Эдэ һургаалнууд дэлхэйе эзэмдэхые хүсэдэг империалис этэгээдүүдэй түсэбүүдэй заабол буруу һүрэхэ байһые гэршэлжэ үгэнэ.

Экономико, наука болон техникые хүгжөөхэ талаар дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ манай орон Коммунис партиин хүтэлбэреэр нилээд ехээр урагшаа дабшаа. Социалис үйлэдбэриин амжалтануудай, манай арадай оюун бэлигэй ашаар манайда ядерна зэбсэгүүд, ракетэнүүд бии болоо. Шэнэ түхэлэй зэбсэгтэ хүсэнүүд—стратегическэ зорилго дүүргэхэ ракетнэ сэрэгүүд байгуулагданхай. Ракетэнүүдые абажа ябаха аргатай болоһон авиациин шанар хубилаа.

Ракетэ абажа ябадаг холын авиациин ядерна хүсэ шадал нэмээ, фронтовой, далайн болон илангаяа сэрэгэй-транспортна авиациин дайшалхы самолёдуудай паркын нилээд ехэ хубинь шэнэдхэгдээ. Мүнөө үе сагта агаарай корабль-ракетоносецууд «Воздух—земля» гэжэ түхэлэй ракетэнүүдээр зэбсэглэгдэһэн дээрэһээ, дэлхэйн ямаршье хүбида ошожо, өөрынгөө дайшалхы һомонуудые дайсанай агаарһаа хамгаалгын зоноһоо хэдэн зуун километртэ холо байһан юумэнүүд руу шэглүүлжэ шадаха байна гэжэ СССР-эй Оборонын министр Р. Я. Малиновский КПСС-эй XXIII съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

Мүнөөнэй самолёдууд ябажа ябаһан юумэнүүдые, мүн жэжэхэн юумэнүүдые тудажа шадаха байна. Оронииие агаарһаа хамгаалха авиаци сагай уларилай ямаршье байхада ракетэнүүдые барижа шадаха истребительнүүдээр зэбсэглэгдэнхэй.

Манай авиациин амжалтануудые гражданска авиацида болоһон хубилалтанууд дээрэһээ һайнаар ойлгожо болохо байна. Жэшээлхэдэ, гражданска авиаци зунай үедэ суудхэдээ 200 мянга хүрэтэр пассажирые зөөдэг. Аэрофлот агаарай сэхэ харилсаа байгуулха тухай дэлхэйн 50 оронтой хэлсээ батаданхай. Самолёт хэдэн олон миллион совет хүнүүдтэ юрын транспорт болонхой. «ТУ-104», «ИЛ-18», «АН-10» гэжэ самолёдуудай орондо ойрын жэлнүүдтэ бүри аятай зохид, бүри түргэнөөр ниидэдэг, агаарай лайнер «ТУ-154» ниидэдэг болохо байна.

Манай оюун бэлигтэй авиационно конструкторнууд А. Н. Туполев, О. К. Антонов, С. В. Ильюшин, А. И. Микоян, П. О. Сухой, А. С. Яковлев болон бусад Эсэгэ ороной эрхим һайн самолёдуудые байгуулгада ехэ габьяатай.

Манай сэрэгэй авиациин замбуулиниие шэнжэлэн мэдэгшэдэй үлгы болоно үгэһөөрнь бидэнэр омогорхонобди. Ю. А. Гагарин, Г. С. Титов, А. Г. Николаев, П. Р. Попович, В. Ф. Быковский, В. М. Комаров, П. И. Беляев, А. А. Леонов сэрэгэй лётчигуудай дундаһаа гараа.

Манай хүсэн түгэс авиационно техникые жолоододог, политическа ушар ёһо һайнаар мэдэдэг гайхамшагта хүнүүднай совет авиациин гол баялигынь болоно.

СССР-эй Агаарай-Сэрэгэй Флодой үдэрые тэмдэглэжэ байхадаа, сэрэгшэд-авиаторнууд хадаа совет авиациие байгуулагша ба хүтэлбэрилэгшэ—түрэл Коммунис партидаа, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедтэ ехэ дуратайгаар, баяр баясхалангай мэдэрэлтэйгээр хандана.

Һуралсалай отличнигуудай, классна мэргэжэлтэдэй, авиационно хэрэгэй мастернуудай, түрүү подразделенинүүд болон частьнуудай тоо сэрэгүүдтэ олон боложо байнхай. Энэ хадаа орёо нарин дайшалхы техникээр зэбсэглэгдэһэн авиацида илангаяа шухала удха шанартай. Агаарай-Сэрэгэй хүсэнүүдэй личнэ состав Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй үмэнэ КПСС-эй XXIII съездын табиһан зорилгонуудые нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын тулада бүхы хүсэ шадалаа зорюулна.

Манай Эхэ ороной аюулгүй байдалые хамгаалха талаар ямаршье зорилгые, хэзээдэшье нэрэтэй солотойгоор, эрхимээр дүүргэхээр манай бүхы сэрэгшэд шэнги авиаторнуудай бэлэн байһанда совет арад этигэн найдажа лаб шадаха байна.

ПИЛОДУУДАЙ ТУҺАЛАГШАД

Авиаторнуудай һайндэртэ агаарай корабль жолоодогшод тухай хэлэнгүй, газарта байгаад тэдэнэртэ туһалагшад тухай хөөрэхэ дуран хүрэгдэнэ. Тэдээнгүйгөөр самолёт агаарта гарадаггүй. Тэрэниие пилот бэшэ хүнүүд заһадаг, ниидхүүлдэг, агаартай харилсаатай байжа, замынь заажа үгэдэг.

Аэровокзалай ашаа зөөлгын албанай газарта хүн зон олон. Аяншад болон пилодууд эндэһээ бэлдэжэ гарадаг. Диспетчерскэдэ ороходомнай ашаа тээлгын ахалагша диспетчер Галина Федоровна Шевлякова тухагүйхэн һууна. Хэнэй хайша ябаха, ямар ашаанай хаана абаашагдахые тодорхойлно. Энэ нүхэрнай эндэ үнихэнэй хүдэлжэ байһан хүн. Албанайнгаа хэрэгые һайса мэдэхэ байха. Аяншадай гомдол, асуудалда анхаралтайгаар хандана. Самолёдто һуулгын соносхогдоходо тэрэнэй дуугархые дууланабди.

Дабхар гэртэ оронобди. Тэндэ ахалагша инженер, синоптик Антонина Ивановна Мордовская уларил тухай карта харана. Ээлжээтэ ниидэлгэдээ гарагшад тэрэнһээ заабари абана. Синоптикынь карта тон тодоор табигдадаг.

Агаарта ниидэгшэдэй замые залагшад гэрэй дээдэ дабхарта ажаллана. Энэ хүдэлмэри ахалагша диспетчер Антон Трофимович Жавнеров найдамтайгаар дүүргэнэ. Агаарай замда ябаһан самолёдуудые аюулгүйгөөр замаа гаталхыень хангана. Уларилай бэрхэшээлтэй үедэ лётчигуудта туһалдаг.

Талмай дээрэ гаранабди. Тэндэ самолёт заһадаг газар. Олохон хүн линейно-эксплуатационно мастерскойдо хүдэлэн, эбдэрһэн корабльнуудые бүтэн болгоод, замдань ябуулна.

Техник-бригадир Иван Алексеевич Кузнецов, авиатехник Федор Михайлович Крупнов гэгшэд «ЛИ-2» самолёт заһажа байбад. Тэдэнэй гараар самолёт заһабариһаа гарана.

Аэропортын үнинэй хүдэлмэрилэгшэд, техникүүд М. Г. Чернухин, И. И. Процук, А. И. Елисеев гэгшэд һайндэрөө ажалай амжалтаар тэмдэглэнэд.

Хэлхеэ холбоонойхид, радистнар, аэропортын агентствын хүдэлмэрилэгшэд тухай хөөрэхэ болоо һаа, тэдэнэрэй хэдэг бүтээдэг ажал тон ехэ. Тэдэниие урдань летчик ябаһан Мария Савватеевна Хмелева хүтэлбэрилнэ.

Т. ГРОМОВА.

Пилодуудай туһалагшанар энэ зурагуудта харуулагдана.

Олондо хүндэтэй

Слесарь Петр Доржиевич Допдуковые Улаан-Үдэ станциин локомотивуудай депогойхид гол ехээр хүндэлдэг. Юуб гэхэдэ, энэ хүнэй тус депогой бэлэдхэлэй цехтэ 20 жэл соо ажаллаха зуураа, һайхан сэдьхэлтэй, номгон дүрүү зантай хани нүхэр, шалгархы бэрхэ хүдэлмэришэн байһанаа харуулаа. Гадна ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг хүн.

Петр Доржиевич ажалай баян дүй дүршэлтэй. Депогойхид соо анха түрүүн эрхим шанартай продукци үйлэдбэрилэн гаргажа эхилһэн. Туйлаһан амжалтануудайнгаа түлөө мүн лэ баранһаа урид коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн.

Хахад жэлэй саада тээ эдэбхитэ слесарь партиин гэшүүн болгогдон абтаа. Мүнөө бэлэдхэлэй цехэй партгруппоргоор һунгагданхай.

Һаяхан депогойхидой суглаан дээрэ Петр Доржиевичта продукциия шалгалтагүйгөөр тушаажа байха эрхэ нэгэн дуугаар үгтэбэ.

Түмэр замшадай заншалта һайндэрые эдэбхитэ слесарь ажалай эрхим амжалтаар угтаба. Июль һарынгаа түсэбые эршэмтэй хүрдөөр, шанар һайнтайгаар дүүргэбэ.

И. АНАНЬИН,
локомотивна депогой слесарь.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүдһээ

ЯАЛТАЙ ЮМ?

Хэжэнгэ тосхондо (Хори) горхоной урда бэедэ 70 гаран урхатэ айлнууд ажаһуудаг.

Тиигээд... тэндэхи Профсоюзай нэрэмжэтэ гудамжаар ябажа үзөө һаа, гайхахат—аяар холоһоо гахай, поршоонхонуудай ориолдохо, нялуун, шороб муухай үнэр гутаха. Наранай халаадхихада үй түмэн аляаһа батаганаан тэндэһээ хара үүлэн мэтээр дэгдэжэ хиидэхэ. Нигэжэ гахайн «һуудалһаа» эхитэй — хамаг муу муухай юумэн һалхинай зүг дахан, горхоной бүхы урда бэеэр тарана бшуу. Эндэ ажаһуугшадта одоол иимэ бузгайшье гээ һаа, бузгай юумэн тохёолдоно. Одоод дура гутааханаа ондоо юун байхаб. Халдабарита үбшэн дэлгэржэ магадгүй.

Энэ ямар юун гахайнууд бэ гээ һаа, Хэжэнгын найман жэлэй интернат һургуулиин фермэ болоно.

Һургуулиин директор нүхэр Р. Г. Баяртуевта хэлэхысэ хэлэгдээ. Теэд ямарханшье үрэ гараагүй. (Өөрөө энэ гахайнуудай хажууда гэр байратай һаа, ондооһоноор хандаха һааб даа). Тиигээд гайхажа сухэрхэдөө, одоол найдаха, туһалха хүнөө оложо, Хориин больницын санитарна врач нүхэр Матвеевада хандаа һэмди. Тоншье этигэжэ хүлеэбэбди. Тиигээдшье бүтээһэн юумэ байхагүй.

Б. ЭРДЫНЕЕВ,
Хэжэнгын сомоной Соведэй депутат.

Умдаа харяаха гэхэдэ...

Хяагта. Хүдэреэр энэ зундаа ехэ уһатай түргэн аадарнууд ороо. Гол горход һабаһаа халижа, Ехэ-Хүдэриин сомоной зарим һууриин тосхонууд уһанда абтаһан.

Тодорхойлон тоггобол, Хүнды-Булагай арбаад, Ехэ-Нугын хэдэн хотон айлнуудай бууса, огород уһанда абташаһан юм. Уһанай шоморжо ошоходо Энхэ-Тала тосхоной ниитын 4 худагһаа уһа эдихын аргагүй болошоо һэн.

Үерэй муухай үһые удхажа хаяад, худагуудаа заһаха гэхэдэмнай, улаан гараараа урдань орохо юумэ бэшэ байгаа. Нютагай засагай, эмхи зургаануудай туһаламжаар, багажа зэмсэгэй техникын хүсөөр худагуудаа сэбэрлээ, заһая гэһэн ажалшадай түйлтэ анхарагданагүй.

Мүнөө үбһэ хуряалгын халуун хаһада хүдэлмэриин наһанай хүнүүд сүлөөгүй ажалдаа ябана. Тиихэдэнь гэртэнь үлэһэн хүгшэд, үхибүүд сайгаа шанаха уһаяа хэдэн хараанай газарһаа асарна. Энэ гааранжагүй байдал нютагаймнай хүтэлбэрилэгшэдэй, сельсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Г. И. Полуяновай һанаа зобоодоггүйнь гайхалтай.

Ш. ЛОМБОЦЫРЕНОВ,
пенсионер.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

МАТЕМАТИГУУДАЙ УЛАСХООРОНДЫН КОНГРЕСС

МОСКВА. (ТАСС-ай корр.). Кремльдэхи Съездүүдэй ордон дэлхэйн бүхы түбинүүдэй айлшадые дахинаа угтаба. Августын 16-да Москва хотын энэ ехэ зал эрдэмтэд, математигуудай мэдэлдэ үгтөө. Математигуудай уласхоорондын конгрессэй 5 мянга гаран делегадууд болон айлшад дэлхэйн хэдэн арбаад оронуудһаа ерэбэ.

Үнгэрэгшэ зуун жэлэй эсэсһээ хойшо, дүрбэн жэл соо нэгэ дахин өөрынгөө эртэ урда сагай эрдэм ухаанай тон шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тула «тоо бодолгын залуурашад» суглардаг юм.

СССР-эй Науканудай академиин президент, академик Н. В. Келдыш эхилэлгын үгэ хэлэжэ конгрессые нээбэ.

Памирай хартаабха ургуулагшад

ХОРОГ. (ТАСС). Эндэ хартаабха хуряажа эхилээ. Калан-Хумбска районой Ю. Фучигай, Кировэй нэрэмжэтэ, «Дарваз» гэжэ колхозууд эгээн түрүүлэн хартаабха хуряажа эхилээ. Гектар бүриһөө ажахынууд 300—350 центнер хартаабха малтана.

Памирта хартаабха гээщые гушаад онуудһаа эхилжэ һуулгажа эхилээ юм. Тэрэ гэһэнһээ хойшо хартаабха ургуулгын ажахы шухала һалбаринуудай нэгэн болонхой.

(ТАСС).

Магаданай курортнууд

МАГАДАН. (ТАСС). Мотыклейскэ булагуудай районда «Геоминвод» гэжэ комплексно экспедици ерэнхэй. Эндэ, Магаданһаа 72 километртэ, ВЦСПС-эй шиидхэбэреэр бальнеологическа санатори баригдаха юм. Тэрэ зүүн-хойто зүгэй томо санаторинуудай нэгэн болохо юм.

Хадын харгы

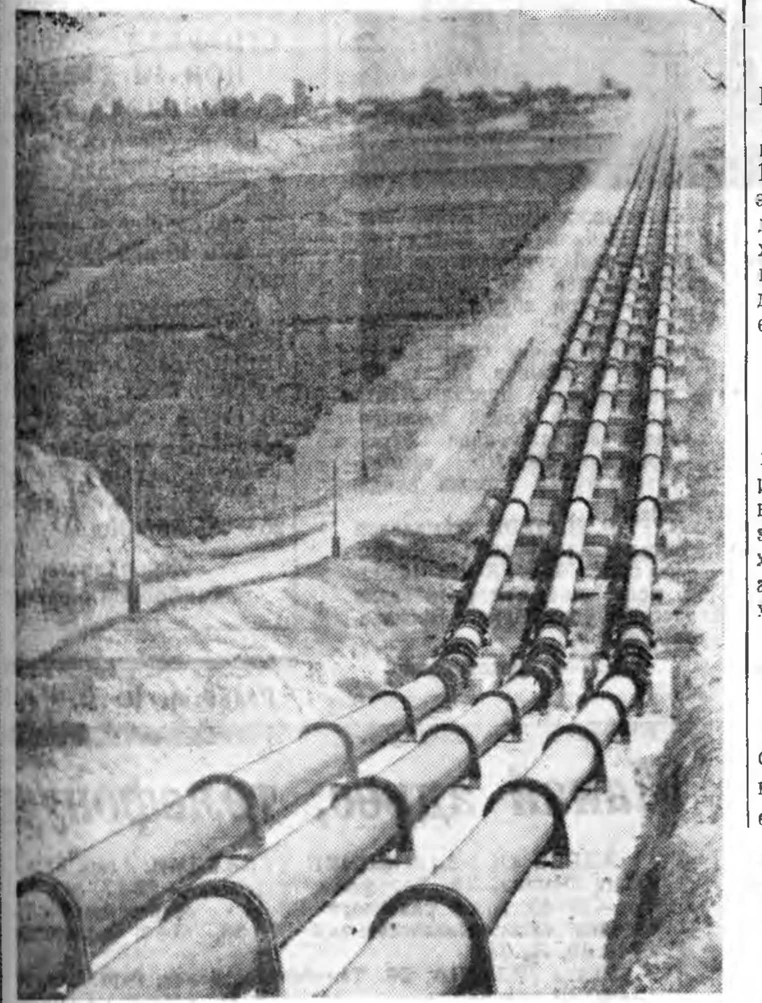
КРАСНОДАР. (ТАСС). 2 мянган метр дээрэ хадын ташалангаар автомашинын харгы баригдана. Энэ харгы Адыгейскэ автономито областиин ниислэл Майкопые Хара далайн эрьедэ оршодог Дагомыс гэжэ һууринтай холбохо юм. 178 километр утатай энэ харгы барилгашад нилээн олон дабаануудые дабаха, түргэн урасхалта мүрэнүүд дээгүүр олон хүүргэнүүдые бариха байна.

Энэ харгы хадын бэлшээринүүдтэ хүрэжэ ошохо. Хара далайн эрьедэ оршодог городуудта хүдөө ажахын продукцинуудые абаашаха аргатай болгохо.

Таряа хуряалгын халуун хаһа

ПЕНЗЭ. (ТАСС). Эндэ август һараһаа эхилжэ бороотойшье, халуушье үдэрнүүд эхилээ. Механизаторнууд хоёр халаанда хүдэлнэ. Олон ажахынууд сооһо таряа түсэбһөө гадуур худалдана.

Намарай пааршье хахалжа эхилээ. Мүн сэбэр паар хахалагдана. Олон жэлэй туршада Пензенскэ областиин ажахынууд анха түрүүнээ 20 мянган гектар хүрэтэр паар хахалаа юм. Намарай хара тариан 700 мянган гектарта таригдажа эхилээ.

ТАРЖИГАЙ ССР. Вахшай уһалалгын һубаг каналнууд 4200 километртэ татагдаа. Энэнь Вахшай губи таладахи 100.000 гектар хлопогой плантацинуудые ундалуулха юм.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ташрабатска дюкер.
ТАСС-ай фотохронико.

ҮРГЭН ТУЖА СОО ҮДЭҺЭН АН

Улаан-Үдэһөө зүүлжээ арбаад модоной газарта ой тайга, шугы бургааһа, хада уулаар бүрхөөгдэһэн үзэсхэлэн һайхан газар бии юм. Хорин табан жэлэй саада тээ эндэ хооһон тужа һэн. Харин мүнөө тайгын дунда хүдэлмэришэнэй томохон посёлок болонхой.

Хорин таба «наһатай» «Забайкальский» совхозой нэрэ соло гансашье манай республикада бэшэ, үужам дэлюун орон соомнай мэдээжэ болонхой. Эндэ үдхэгдэһэн ангай арһан орон соогуурнай тарахаһаа гадна, хари гүрэнүүдээр худалдагдадаг.

Арюухан, зохидхон тосхон. Харгын хоёр захаар жэгдээр ургаһан уляаһа модон сэлээниие шэмэглэнэ. Нэгэ жэгдээр баригдаһан гэрнүүд. Шэнээр баригдаһан Культурын ордон, столово, магазин, хамтын байра онсо илгаран харагдана. Үшөө саашаа ошоходо хүүгэдэй саад. Элдэб янзын хангалтама һайхан сэсэг, набшаар бүрхөөгдэһэн үргэн ехэ саадайнгаа хашаа соо сэгтой зугаатай, солгёон хүхюун бишыхан гражданинууд ээрэмшээн дэбхэрэн нааданад. Энэрхы сэдьхэлтэй, багашуулай абари зангые һайса мэдэдэг Клавдия Максимовна Матренина хорин жэлэй туршада энэ саадые эрхилэгшээр ажаллана. Бишыхан багашуул хүмүүжүүлэгшэдээ өөрынгөө эхэ мэтэ һанадаг, дурладаг.

Ангай совхозой ажал хүдэлмэри жэлһээ жэлдэ һайжаржа, хүн зониинышье урматай зоригтой, баян дэлгэр байдалтай болонхой. Хорин жэлэй саада тээ ажахы оройдоол хоёр машинатай, хэдыхэн моритой байгаа. Мүнөө автогараж соо ороод харабалтнай, элдэб маркын хэдэн арбаад машинанууд жэрылдэн табяатай байха.

Ангай элихэ юумэ бэлдэхэ шэнэ ехэ гэр баригданхай. Тэндэнь тэжээл бүлтэ оньһожоруулагдаһан аргаар буйлуулагдажа байдаг.

Ангай алишье фермэдэ орогты—һаруул һайхан. Клеткэ соохоноо бишыхан норконууд, хара халтар үнэгэд гүйлдэн байха. Норкын арһан тон үнэтэй байдаг. Арһаниинь үнгэ зүһөөрөө янза бүриин. Элэ бишыхан үнжэгэн амитадай хойноһоо сар ургэлжэ хаража, шалгажа, сэбэрлэжэ байха хэрэгтэй. Совхозой главна врач Александр Абрамович Матрениин тэдэнэй элүүр энхын түлөө ехэхэн оролдолго гаргадаг. Тус совхоздо ажалай түрүүшүүл утаа олон. Ургюмов, В. Багдасаров, И. Орлов, М. Федоров, А. Сотников гэгшэд эршэтэ ажалаараа совхоз соогоо суурхадаг.

Ольга Николаевна Федоровагай хүтэлбэрилдэг бригада совхоз соогоо түрүү зэргэдэ ябана. Һаяхан тус бригадада коммунис ажалай ударник гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. Тэрэнһээ гадна, «КПСС-эй XXIII съездын нэрэмжэтэ бригада» гэһэн алдар нэрэтэй болоо. Тус бригадын гэшүүн бүхэн коммунис ажалай ударнигай үндэр нэрэ зэргэтэй. Социалис мүрысөөндэ илажа гараһанайнгаа түлөө тус бригада совхозойнгоо дамжуулгын Улаан тугта хүртөө.

Үнгэрһэн жэлдэ Федоровагай бригада түсэбһөө гадуур 1307 һайн шанартай ангай арһа Эхэ орондоо тушаагаа. Бригадын гэшүүн бүхэн 603 гүлгэдые абажа тэнжээхэ түсэбтэй аад, 700 гараниие түлжүүлһэн. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг бригадын территори соо ороходо урматай. Бүхы юумэниинь байра байрадаа нарин нягтаар табяатай, хааналышье ариг сэбэр. Һайнаар хүдэлжэ, түсэб даабаряа холо үлүүлэн дүүргэдэг бригада тус совхоздо олон. Совхоз ангай арһа гүрэндэ худалдаха түсэб даабаряа амжалтатайгаар бэелүүлээ.

Хүдэлмэришэд ажалайнгаа һүүлээр амарха, сэнгэхэ арга боломжотой. Һаяхан совхоз социалис мүрысөөнэй дүн гаргаа. Түрүү һуури эзэлэгшэдтэ дамжуулгын вымпел мүнгэн шантайгаар барюулагдаба. Нэгэдэхи мүнгэн шанда—105 түхэригтэ В. Ткачева, В. Зубкова, В. Пузырева, О. Федорова гэгшэд хүртөө. Хёрдохи шан—60 түхэриг. Энэ шанда хүртэгшэдые тоолохо болоо һаа олон.

«Забайкальский» совхозойхид Агуухэ Октябриин революциин 49 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсон, ажалай ехэ амжалтын түлөө үсэд нэтэрүүгээр ажаллажа оробод.

А. ПУЗЫРЕВ.

ТҮРҮҮШЫН БУРЯАД ҮЗЭГЛЭЛ

ДАЙДА-ДЭЛХЭЙН УШАР
(О МИРОЗДАНИИ.)
Н. БОЛДОНОВА.
ИРКУТСКЪ 1862 ГОДА.

Ород алфавит дээрэ хэблэгдэһэн буряад үзэглэлэй гараһаар зуун жэлэйнь ой мүнөө жэл хүсэбэ. 1866 ондо Россин ниислэл Санкт-Петербургда ород-буряад үзэглэл хэблэгдэһэн байна. Тэрэ хадаа буряад үхибүүдые түрэл хэлэеэ ород алфавит дээрэ үзэхэ түрүүшын үзэглэл болохо юм.

«Буряад үгын зарим абяа бэшэхэ үзэг ород алфавитда үгы» гэжэ үзэглэлэй оршол дотор хэлэгдэһэн байна. Үгын сохилто сэгээр тэмдэглэгдэнэ.

Үзэглэлһөө нэгэ бага урдуур, 1862 ондо «Дайда—дэлхэйн ушар» («О мироздании») гэжэ бишыхан ном Эрхүүдэ хэблэгдэһэн байна. Энэ ном мүн лэ ород алфавит дээрэ барлагдаһан байгаа. Дурсагдаһан хүдэлмэри Эрхүүгэй буряадуудай үндэһэн хэлэн дээрээ уншаха түрүүшын ном байһан.

Ородһоо буряад хэлэн дээрэ энэ номой оршуулгын болон түрүүшын үзэглэл зохёолгын хүдэлмэри арадай багша Николай Семенович Болдоновто хабаадана.

Н. С. Болдонов Эрхүүгэй губерниин Балаганск уездын Закулэй нютагта 1833 ондо түрэһэн. Эрхүүтэй уездэй училищи дүүргэһэнэйнгээ удаа духовно семинарида һураа. Семинаряа һайнаар дүүргээ. Семинари дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр тэндээ багшалба. Удаань семинариин инспекторэй туһалагша болгогдоо. 1863 ондо Балаганскда училищиин нээгдэхэдэ тэндэ ошожо, 25 жэл соо багшалһан байна.

«Дайда-дэлхэйн ушар» гэһэн номой хэблэгдэхэдэ буряад интеллигенци болон ородой эрдэмтэд тэрэнииие ехээр һайшаагаа. Монгол-ород словариин автор Москвагай университедэй профессор Константин Федорович Голстунский буряад багшын ажалые үндэрөөр сэгнэһэн байна. Профессор Голстунский Болдоновто бэшэг бэшэхэдээ: «Али бүхы талаһаа оршуулгатнай һайнаар хэгдэһэн байна» гэжэ хэлэһэн байха юм.

Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэдэ «Дайда-дэлхэйн ушар» гэжэ оройдоо хоёрхон ном бии. Энэ ном болон Болдоновой үзэглэл библиографическа олдохоёо шухаг дэбтэр болоно.

Энэ номой автор тухай хэдэн үгэ хэлэе. Петр Гаврилович Саенко. Байгалай үмэнэдэхи нютагай хүн, Нершүүгэй уездын училищиин багша. Тэрэ хадаа үнгэрһэн зуунай 60-аад онуудта Байгалай үмэнэ гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулагшадай нэгэн байһан. «О мироздании» гэжэ ном 1862 ондо Шэтэ хотодо ород хэлэн дээрэ анха хэблэгдэһэн байха. Н. С. Болдонов энэ номые тэрэ жэлынь буряад хэлэн дээрэ оршуулан хэблүүлһэн байха юм.

Болдоновтоной бүлын архивта халагалагдажа байһан энэ номой хоёрхон дэбтэр мүнөө республиканска библиотекын фондодо оруулагданхай. Юрий Петрович Болдонов эдэ номые үнгэрэгшэ жэлдэ манда үгөө һэн.

М. СПЕКТОР.

БАСКЕТБОЛИСТНУУДАЙ АМЖАЛТА

Совет засагай 50 жэлэй ойдо зорюулжа, һурагшадай Бүхэроссин Х спартакиадын тоодо оруулалсан, Алас-Дурнын зонын һурагшадай суглуулагдамал командануудай дунда баскетбол наадалгын мүрысөөн Улаан-Үдэдэ зургаан үдэрэй туршада үргэлжэлбэ.

Энэ мүрысөөндэ олохон командануудай техническэшье хүсэ шадалайшье талаар бэлэдхэл һайнтай байһыень тэмдэглэхэ шухала. Тиимэһээ зарим уулзалганууд ехэхэн тулалдаатай байба. Нааданай тоо хоёр хахадуудта ходо хубилгагдажа байба. Зарим ушарта тэнсүүхэн наадажа байтараа, бэрхэ команданууд һүүлшынгээ минутануудта шангахаар добтолон, илажархина.

Команданууд хоёр подгруппада хубаагдаа. Түрүүшынхидэнь Магаданай, Шэтын областьнуудай, Яхадай, Буряадай АССР-нүүдэй басагад, хүбүүдэй команданууд ороһон байна. Хоёрдохидонь Сахалинай, Камчаткын, Благовещенскын, Хабаровскын, Приморско хизаарнуудай баскетболистнууд наадаһан.

Нэгэдэхи подгруппада басагадай дундаһаа Шэтын баскетболистнууд һайнаар наадажа, группа соогоо түрүү һуури эзэлээ. Буряадаймнай басагад шэтынхидтэ шүүгдэжэ, гурбадахи, дүрбэдэхи һууринуудай түлөө финалда наадаха эрхэ олоһон байгаа.

Примориин, Хабаровскын баскетболистнар подгруппадаа нэгэдэхи, хоёрдохи һууринуудые эзэлһэн байха.

Хүбүүдэй дундаһаа подгруппадаа Амарай, Камчаткын, Магаданай областьнуудай, Буряадай АССР-эй команданууд илаа.

Буряадай басагад Хабаровскын баскетболистнуудтай финалда уулзаба. Нааданай түрүүшын хахад нэгэ очко үлүүтэйгээр (23:22) дүүрэв. Хоёрдохи хахадтаа уулзалгаяа 58:47 очкодо хүргэжэ, республикымнай басагад гурбадахи һуурида гараһан байна.

Нэгэдэхи, хоёрдохи һууринуудай түлөө Шэтын, Владивостогой команданууд уулзаа. Энээндэ приморииинхид илажа, зонын чемпион болоод, Бүхэроссин Х спартакиадын финалда хабаадаха эрхэтэй болоһон.

Наадалгаяа бүхы уулзалгануудтаа шүүгдэнгүй үнгэргэһэн Буряадаймнай хүбүүд финалда. Благовещенскын командые 62:56 тоотойгоор илажа, баһал спартакиадада хабаадалсаха эрхэтэй болонхой. Гурбадахи һуурида Камчаткын хүбүүдэй команда гараба.

Һүүлшын наадалгада Буряадай түлөөлэгшэ Володя Селезнев тон бэрхээр наадаа гэжэ мэдэрэгдээд, Буряадай спортивна обществонуудай Союзай Соведэй шанда хүртөө. Басагадай дундаһаа Приморийн баскетболист Валентина Бохан гэгшэ шалгаржа, «Буряадай залуушуул» газетын редакциин шанда хүртэһэн.

Гол барижа һайнаар наадаһан хүбүүд, басагадай дундаһаа Сергей Литус (Амарай область), Нина Сахарова (Буряадай АССР) гэгшэд шалгаржа, ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой Хүндэлэлэй грамотаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаа.

Виктор Жеребненко (Камчатка), Тамара Орлова (Шэтэ) гэгшэд эрхимээр наадаа гэжэ мэдэрэгдээд, дурасхаалай бэлэгтэ хүртэбэд.

Тэрэшэлэн Приморийн басагад, Буряадай хүбүүд Алас-Дурнын зоноһоо һурагшадай Бүхэроссин спартакиадада хабаадалсаха хүнлэтэ эрхэ олонхой. Энэ хадаа республикымнай эдир спортсменүүдэй амжалта болоно.

Н. ИВАНОВ.

Үбэлжэлгын үдэшэ һааһь...

Армаг тосхон шадар малай нэгэ ехэ байра бодхоогдожо байна. Энэ хадаа Ториин совхозой һаалиин нэгэ гүүртын байра. Энэнь 200 үнеэдэй багтаамжатай байха юм. Тэрэнииие хирпиисээр хэһэн баханада модон хана һуулган барижа байна. Тиигэжэ баригдаһан байра бүхэ бэхи, дулаан байха болоно.

Малай энэ байра соо малда тэжээл эдюулхэ кормушка болон уһалха хобоонь бетоноор хэгдэнхэй. Тэрэ байрадань уһа оруулагдаха. Тэжээл зөөхэ, шэбхэ гаргаха түхеэрэлгэ тодхогдоно. Мүн тэндэ 150 тугалай байха байра баригдажа байха юм.

Энэ хүдэлмэриие нүхэр Н. Г. Бальчуговай даадаг 5-дахи СМУ-гай бригада дүүргэжэ байна. Тэдэнэр малай үбэлжэлгын эхилтэр тэрэ байраяа ашаглалгада оруулха хүсэлтэй.

В. ЖАРКОЙ.

Зэдэ.

ХҮГЖЭН ҺАЛБАРЖА БАЙҺАН АЙМАГ

Манай хүршэ Монгол орондо

Урдань Монгол орондо арадай хубисхалай урда тээ мүнөөнэй Сэлэнгын аймагай дэбисхэр манжа, хитад феодалнуудай эзэмдэлгын нютаг, гадаадын шунахай наймаашадай, сэрэгэй тушаалтанай үгэсэлдөөнэй газар, олон дабхар дарлалтада нэрбэгдэһэн зоной зоболонто хизаар байһан юм.

1921 ондо арадай хубисхалай илаһанһаа хойшо 45 жэлэй туршада тус аймаг Монголой Арадай хубисхалша намай, засаг түрын туһаламжаар асари ехэ амжалта туйлажа, танигдашагүйгөөр хубилан хүгжөө. Энэ амжалтадань совет арадуудай ахэ дүүгэй туһаламжын ашэ габьяа тон ехэ.

Манай Сэлэнгын аймаг 44,8 мянган дүрбэлжэн километр дэбисхэртэй, 39 мянган хүн зонтой юм. Аймагтамнай найман һангай ажахы, 6 нэгэдэл, гурбан хото тоологдоно. Аймагай түб—Сүхэ-Баатар хотодо 10 мянга гаран хүн ажаһууна.

Сэлэнгын аймагай хүдөө ажахын гол һалбаринь газар тарялан юм. Тарялангайнь талмай 200 мянган гектар гэхэ гү, али Монголой Арадай Республикын бүхы тарялангай 46 процентые, гүрэндэ тушаагдадаг орооһо таряанай 50 процентые эзэлнэ. Нилээд хүгжэнги капиталис гүрэн болохо Англиин нэтэ хүн бүхэндэ 240 килограмм үрэһэ таряанай үйлэдбэрилэгдэдэг байгаа һаа, манай аймагай хүн бүхэндэ 3200 килограмм орооһо тарян хүртэнэ. Иигэжэ газар тарялангай талмайн эрид ехээр үргэдхэгдэхэтэй, орооһо таряанай хэмжээнэй хэдэн дахинаар дээшэлхэтэй хамта тус ажахыда эрдэм, техникын туйлалтанууд ашэ үрэтэйгөөр хэрэглэгдэнэ. Мүнөө аймагтамнай 2000 гаран трактор, 500 гаран комбайн, хэдэн зуун ондоо машина, механизмууд хүдэлнэ. Ургамал-тарялангай туршалтын хүреэлэнгэйхидэй туйлаһан амжалтануудсооһоо «Орхон» гэжэ шэнэ сортын шэнииисэ ургуулһан ушар онсо тэмдэглэлтэй. Энэ сортын шэнииисэ нютагай уларилда ехэ тааранги, гектар бүриһөө 24 центнерһээ доошо бэшэ ургаса үгэнэ. Шэнэ сортын шэнииисэ бии болгоһонойнгоо түлөө эрдэмтэд Олзий, Зундуйжалцан гэгшэд түрэнэй шагналда хүртэһэн байна.

Манай аймагта жэмэс тарилгын ажахы хүгжэжэ байнхай. Монголой сортын алим бии болгогдоо. Тэрэнииие байгуулһан нүхэр Шагдар түрэнэй шан абаа. Жэмэс тарилга аймагаймнай дүрбэн һангай ажахыда эрхилэгдэнэ.

Сэлэнгын аймагта мал ажалые хүгжөөхэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Мүнөө хадаа аймагтамнай 400 мянга гаран толгой мал тоологдоно. Тэдэнһээ 300 мянга гаранииинь хонин, 55 мянганиинь үхэр. Бүхы хонидой 26 процент, үхэрэй 5 процентнь ашаг шэмэ ехэтэй, үүлтэртэ мал. Байгша оной һаалиин хугасаа соо үнеэн бүриһөө 1000—1200 литр һүн һаадаһан, нэгэ хониноһоо 1,8—3,5 килограмм нооһон хайшалагдаһан байна. Хүдөө ажахыдамнай тусгаар мэргэжэлтэд—ветврач, зоотехнигүүд, агрономууд олоороо ажалладаг болонхой.

Сэлэнгын аймаг промышленна үйлэдбэриин томохон район юм. Тэндэ талханай комбинат, модо болбосоруулгын комбинат, электростанци, шиирын фабрика, спиртын завод, эдеэ хоолой комбинат, типографи, автобаза болон бусад олон предприятинууд ажаллана.

Советскэ Союзай туһаламжаар манай аймагта Дархан гэжэ социалис шэнэ хото баригдана. Тэндэ шулуу нүүрһэнэй уурхай, электростанци, цементын завод болон бусад завод, фабриканууд бодхоогдожо, зариманиинь ашаглалгада оруулагдажа байнхай.

Соёл гэгээрэлэй хүгжэлтын талаар манай Сэлэнгын аймаг мүн лэ ехэхэн амжалтатай. Манда хүдөө ажахын техникум, һуралсалай нэгэ комбинат, 7 эхин, 10 гүйсэд бэшэ дунда, гурбан дунда, үдэшын 5 дунда һургуулинууд хүдэлнэ. Аймагаймнай хүн зоной зургаан хүн бүхэнэй нэтэниинь али нэтэн һургуулида һурана. 41 хүн бүхэнэймнай нэгэниинь дээдэ һургуулиин эрдэмтэй.

900 гаран үхибүүд хүүгэдэй 23 сэсэрлиттэ хүмүүжүүлэгдэнэ.

Жэлһээ жэлдэ соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай тоо улам олошорно, хүдэлмэриинь шэнжэ шанар һайжарна. Мүнөө манай аймагта соёлой 3 ордон, 15 клуб, 47 улаан булан, 7 һуурин, 19 нүүдэл кино, 15 библиотекэ арад зоной соёл гэгээрэлэй эрилтэ хангана. Һангай ажахынууд, нэгэдэлнүүд, предприятинуудта һайн дуранай уран һайханай коллективүүд эмхидхэгдэнхэй. Аймагтамнай 5 мянга гаран радиоприемник, 17 мянган радиоточко бии. Радиоприемнигуудай 80 гаран процентнь һангай ажахын, нэгэдэлэй малшадай байрада тодхоотой.

Арад зоной элүүрые хамгаалгын талаар мүн лэ ехэхэн амжалтатайбди. Олон тоото больницануудта, амбулатори болон аптекэнүүдтэ үндэһэн мэргэжэлтэд хүдэлдэг болонхой. 700 хүн бүхэндэ мүнөө нэгэ врач хүртэнэ гэхэ гү, али энэ талаар манай аймаг хүгжэнги хари гүрэнүүдые холо ахиһан амжалтатай.

Хүн зоной гэр байдалайнь материальна хэмжээн эрид дээшэлнэ. Хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай салингай хэмжээн, нэгэдэлэй гэшүүдэй ажалай түлөөһэн жэлһээ жэлдэ горитойгоор нэмэнэ. Хүн зоной эд бараа, эдеэ хоолой зүйл худалдан абаха шалал улам өөдөө ургана. Манай аймагай нэгэ хүн бүхэн жэлдээ 1000 гаран түхэригэй эд бараа худалдажа абана.

Ажахын һалбари бүхэндэ ажалай үндэр бүтээсэтэйгөөр, һайн шанартайгаар хүдэлхын тула ажалша түмэн социалис мүрысөө улам эршэмтэйгээр ябуулна. Мүрысөөнэй дээдэ хэлбэри болохо социалис ажалай бригадын нэрэ хүндын түлөө тэмсэл илангаяа үргэнөөр дэлгэрнэ.

Манай аймагай хүгжэлтын зам тушаа юрэнхылэн тобшо тэдыгээр дурдахада иимэ. Манай энэ амжалта өөһэдымнай нам, засаг түрын халуун анхарал оролдолгоор, Совет ороной ехэ туһаламжаар, илангаяа мантай хилэ нэгэтэй Буряадай АССР-эй ажалшадай зүгһөө аха дүүгэй хамһабаряар туйлагдаа гэжэ хэлэхэ шухала.

Монголой Арадай хубисхалша намай 15-дахи съездын баталан абаһан программые, Бүтэдэ найрамдаха Монгол Арад улсын ажахые, соёлые хүгжөөхэ IV табан жэлэй түсэбые дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын тула манай Сэлэнгын аймагай ажалшад хамаг хүсэ шадалаа, үүсхэл оролдолгоо гамнангүй ажаллана.

С. ЖАМСАРАН,
МАХН-ын Сэлэнгын аймагай комитедэй секретарь.

Улаан-Баатарай музей соо.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

БУРЯАД ҮНЭН
4-дэхи нюур.
1966 оной августын 18.

ХИЛЫН СААНАҺАА
ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО

ЭРХЭ СҮЛӨӨГЭЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛ

США

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Американска табан ехэ авиакомпаниин 35 мянган механигууд табадахи неделидээ забастовко хэжэ үргэлжэлһөөр. Эдэнэр салин хүлһыень дээшэлүүлхэ эрилтэ табина.

АРГЕНТИНЭ

БУЭНОС-АЙРЕС. (ТАСС). Аргентинын химическэ промышленностиин 15 мянган хүдэлмэришэд 24 часай забастовко хэбэ. Тиихэдээ орон доторхи ажамидаралай үнэ сэнгэй хүндэрһые хараада абажа, салин хүлһэн тухай хэлсээ баталха эрилтэ табина.

БАРУУН ГЕРМАНИ

БАРУУН БЕРЛИН. (ТАСС). Баруун Берлинэй долоон томо фирмые тус һалбариин харьяата «Дойчениндустрианлаген» гэжэ шэнэ концернэтэй ниилүүлһыень бурууушаалгын тэмдэг болгон, Баруун Берлинэй машина бүтээдэг предприятинуудай хүдэлмэришэд хэдэ дахин забастовко хэбэ. Тиигэжэ ниилүүлһэнһээнь шалтагаалан нилээд олон хүдэлмэришэд ажалһаа гаргагдаха аюулда ороһон байна.

ИТАЛИ

РИМ. (ТАСС). Городууд хоорондын энгэй автолининүүдэй 40 мянган хүдэлмэришэд 48 часай забастовко хээ.

Ажалай шэнэ хэлсээ баталха тухай ажалшадай профсоюзуудтай хэлсээ хэхэеэ энгэй автокомпанинуудай национальна ассоциациин (АНАК) арсаһанай һүүлээр иимэ забастовко хэхэ шиидхэбэри гаргаа.

ИСПАНИ

ПАРИЖ. (ТАСС). Августын 11-дэ демонстрациин болоһоной һүүлээр Эйбара хотын олон ажалшад (тэрэ тоодо хүдэлмэришэнэй комиссинуудай хэдэн гэшүүд) баригдажа хаагдаа гэжэ ЮПИ агентство Бильбаоһоо (Хойто Испани) дамжуулаа.

Жагсаалда хабаадагшад—промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд байдалыень һайжаруулха эрилтэ табижа, Эйбара хотын түбэй талмайнуудай нэгэн дээрэ гараһан байгаа. Тус демонстрациин тон амгалан шэнжэтэй байбашье һаань, франкис полициинхид хүдэлмэришэдтэ халдан добтолжо, олохон хүниие хаагаа.

Японой делегаци мордобо

ТОКИО, августын 16. (ТАСС). Япон, совет арадуудай хоорондын эб найрамдалай, хани барисаанай түлөө Хабаровскда болохо хоёрдохи уулзалгада хабаадаха Японой делегаци Советскэ Союз ерэхэеэ «Урицкий» гэжэ теплоходоор мүнөөдэр Ниигатаһаа гараа. Энэ делегацида Японой хүдэлмэришэдэй, залуушуулай, студентнэрэй 270 түлөөлэгшэд, эрдэм болон искусствын ажал ябуулагшад, болон бусад хүнүүд оронхой.

Тус ороной олониитын, демократическа 100 гаран эмхинүүдэй түлөөлһэн тусхай комитет Хабаровска уулзалгын бэлэдхэлые хүтэлбэрилһэн байна.

Уулзалгань августын 18-да эхилхэ юм. Японой делегаци «Вьетнамда эсэргүү США-гай эзэрхэг түрэмхэй ябуулгые буруушаадаг, эб найрамдалай, демократиин ба бэеэ дааһан байдалай түлөө тэмсэдэг япон арадай тэмсэл тухай» гэһэн гол элидхэл хэхэ.

Япон таряашадай буруушаалга

ТОКИО. августын 16 (ТАСС). Хори шахуу гектар талмайтай тарилгыень американска сэрэгэйхидэй хоро-химикадуудаар гэмтээһэнтэй дашарамдуулан, Иокогама хото шадархи тосхонуудай бүлэг таряашад американска сэрэгэй командованида эрид буруушаал мэдүүлбэ.

Таряашадай тарилгые гэмтээһэн тухай хэрэг мүрдэһэн комиссиин элидхэл мүдөөдэр «Иомиури» газетэдэ тунхаглагдаа. Тэрээн дотор хэлэгдэһэнэй ёһоор, американска сэрэгэйхид июлиин 31-дэ хоро-химикадуудые сасажа, үгэрсын, баклажанай ба бусад ургамалнуудай плантаци гэмтээһэн байна.

Сири—Израилиин хилэ дээрэ тулалдаанууд болобо

ДАМАСК. (ТАСС). Августын 15-да Израилиин харуулай катер Тивериатска нуурай зүүн эрьедэ байһан Сириин сэрэгшэдые буудаа гэжэ эндэ соносхогдоо. Сириин хилын сэрэгшэдэй харюудаа буудаһанһаа уламжалан, тэрэ катер горитой гэмтэлдэ ороо.

ТЕЛЬ-АВИВ. (ТАСС). Августын 15-да Тивериадска нуурай оршондо газардаһан Израилиин катерые татажа гаргаха үедэнь Сириин дүрбэн истребитель добтолһон байна. Агаарай байлдаанай үедэ Сириин хоёр истребитель унагаагдаа гэжэ Израилиин командованиин түлөөлэгшэ мэдээсэбэ.

Израилиин самоледууд Сириин сэрэгүүдэй артиллериин байһан газарта мүн лэ добтолоо.

Рурай шахтануудта „ажалгүй халаанууд“ бии болгогдоо

БОНН. (ТАСС). Рурска областиин 16 шахтын эзэдэй зүгһөө «ажалгүй халаануудые» бии болгоһон тухай соносхоһонһоонь уламжалан, августын 15-да Рурай 34 мянга гаран шахтёрнууд шахтанууд худар ороогүй, салин хүлһэгүй үлэбэ. Концернүүдэй эзэд иимэ халаануудые бии болгожо, ФРГ-гэй шулуу нүүрһэнэй промышленностьдахи кризисэй хойшолонгуудые ажалшадта тохобо.

ФРГ-гэй шахтануудтахи «ажалгүй халаануудай» тоо улам нэмэнэ.

Нигерэй багшанарай эрилтэ

КОНАКРИ. (ТАСС). Колониальна ёһо гуримай үедэ баталагдаһан һуралсалай хуушан программануудые хубилгаха эрилтэ Нигерэй багшанар табина. Нигеридэ, мүн бүхы дэлхэй дээрэ тохёолдоһон бодото байдал һургуулиин программанууд дотор хараада абахые багшанарай съездын делегадууд дурадхаа.

Гвинейнхид Макс Кейта Мамади, Паскаль Лио Кейта гэгшэд агаарай турбовинтова двигательнүүдтэй ехэ самолёдуудые жолоодон ябуулдаг түрүүшын африкан командирнууд болонхой. Эдэниие совет летчигууд И. В. Донцов, М. А. Абдуллин гэгшэд һургаа. Кейта Мамади, Лио Кейта бүхыдөө Гвинейн экипажуудһаа бүридүүлэгдэһэн «Ил-18» самолёдуудаар мүнөө холын аянда ябана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: самолёдой командир—түрүүшын лётчик африканец Макс Кейта Мамади, совет инструктор нэгэдэхи классай пилот Иван Васильевич Донцов.

ТАСС-ай фотохронико.

ДЭЛХЭЙН ОРОНУУДААР

МАЛЬТА. Флорнана—Д... дада далайн арал дээрэ б... даг гүрэнэй эгээн һаяын ... юм. Эндэхи үргэн зэнхэгэр ... майнууд, гоёор баригдаһан ... нэ байшангууд, саадууд бо... сэсэрлигүүд нюдэндэ урина... харагдана. Зураг дээрэ—Ф... рианын түбэй талмай. Маль... дахи эгээн ехэ гостинни... «Фоениция» гэдэг эндэ һа... баригдаа.

ТАСС-ай фотохронико.

БУНДЕСВЕРЭЙ ДАЛИ ДО...

БОНН, августын 16. (Т... Баруун Германиин авиационно ... мышленность угаа түргэнөөр ... хэгдэжэ байна. 1964 ондо ФР... авиационно фирмэнүүдтэ 4 ... хүн хүдэлмэрилдэг байһан аа, ... нөө 36 мянган хүн ажаллааг... лонхой. Энээн тухайда «Рей... Пост» гэжэ газетэ мэдээсэхэ ... самолет бүтээдэг гол центрнүү... зүгтэ—Мюнхенэй райондо, ... зүгтэ—Гамбургда, Бремендэ ... хэгдээ гэнэ.

Зэбсэглэжэ үргэлжэлһөөр

ТОКИО, августын 16. (Т... Японой национальна обороны... хиргаан ерэхэ табан жэл соо (... —1917 онуудта) элдэб янзы... сэг үйлэдбэрилхын тула бюдж... гээ 60 шахуу процентые гарг... хаар түсэблэнэ гэжэ «Иомиури» ... зетэ мэдээсэбэ.

Тэрэшэлэн ракетэнүүдые, бу... сэгүүдые бүтээлгын талаар ш... гын хүдэлмэри хэхын тула ... ехэ мүнгэ зөөри табихаар хар... дана.

Футболой һонин

ЛОНДОН. (ТАСС). Дэлхэйн ... пионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэ... линин суглуулагдамал команды... та футболшо Аллан Болл ... «Эбертон» гэжэ клуб «Блэк... һаа» худалдан абаба. Боллой ... ехэ мүнгэн—110 мянган фунт... линг түлэгдөө. Энэнь Деннис ... гэгшын түлөө итальянска ... нын» кассада Манчестер ... тед» клубай 1962 ондо түлэһэ... гэнһөө оройдоо 6 мянган ф... хямда байна.

БУРЯАДАЙ ЖУРНАЛИСТНУУДАЙ ХОЛБООНОЙ III СЪЕЗДЫН НЭЭГДЭХЭ ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй Со... журналистнуудай холбо... ной III съезд КПС... эй обкомой ехэ зал соо ... густын 19-нэй 14 часта н... дэхэ.

Делегадууд болон а... шадые редакциин рабсе... коррнуудай таһагта бүр... хэлдэ абаха. (Улаан-Ү... Ленинэй гудамжа, ... «Правда Бурятии», «Бур... үнэн» газетэнүүдэй нэгэ... мэл редакци. Телефон... 25—41, 38—30, 45—77.

Журналистнуудай холбооной правлени.

Редактор Ц. О. ОЧИР...

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Россин хүдөө тосхонуудай үглөөдэр» гэһэн гаршаг доро РСФСР-эй Верховно Соведэй VII сессиһээ (үргэлжэлэлынь хоёрдохи нюурта); СССР-эй агаарай флодой Үдэртэ зорюулагдаһан материалнууд;

Хоёрдохи хуудаһанда: республикын жолоошодой таряа хуряалгада хайшан гэжэ хабаадаха тухай нүхэр Васильевай статья; А. Хоробрых (АПН) гэгшын репортаж;

Гурбадахи хуудаһанда: Т. Громовагай репортаж; ТАСС-ай, АПН-эй һонин, хилын саанаһаа;

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Б. Оленинэй репортаж; АПН-эй материалнууд.

Манай адрес, телефонууд...

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-64, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный—48-89, 33-61.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни—40-49, идеологический—24-74, 60-21, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н-03660. Зак. № 813